

**DITA
KRAUSOVÁ**

ODLOŽENÝ ŽIVOT

<https://youtu.be/UzWUp6w47mA>

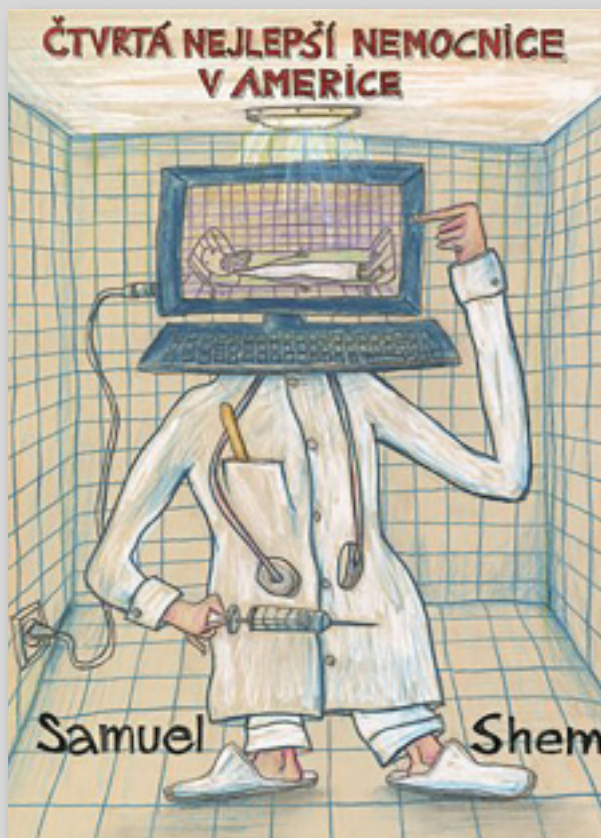
KN/HY
2. 2. 2020

Číslo

1

Ročník 32

Nakladatelství
ARGO vydává

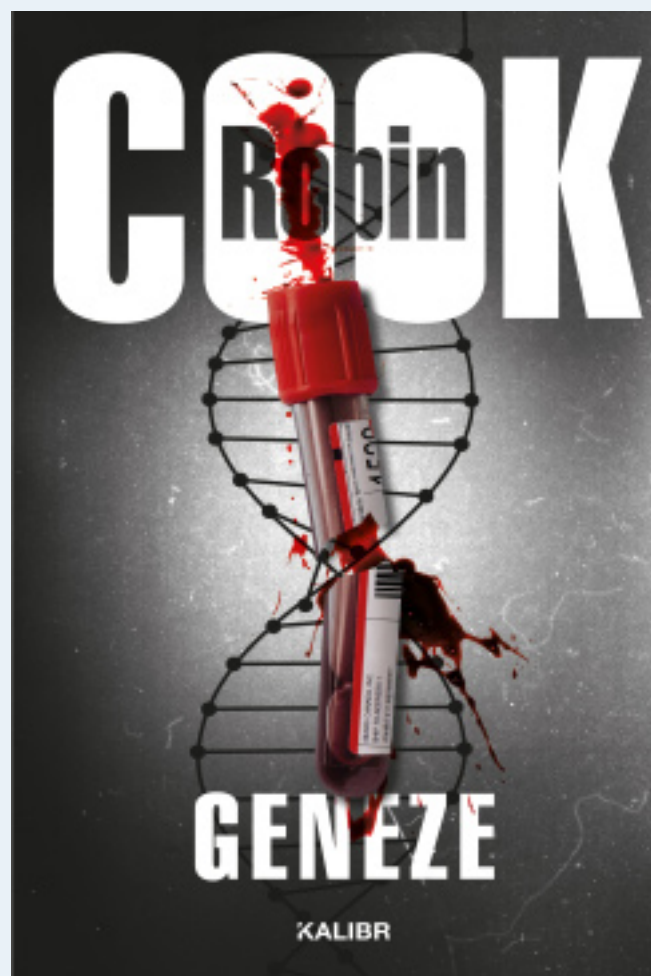

488 Kč

Více uvnitř

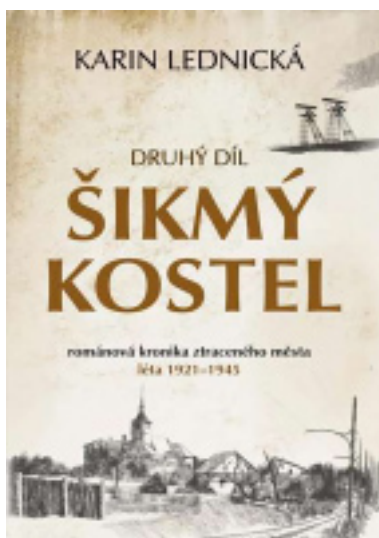
internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

Více uvnitř

399 Kč

www.euromedia.cz

Více uvnitř

www.karinlednicka.cz

439 Kč

UVNITŘ: Robin Cook **GENEZE** (rozhovor, video); Karin Lednická **ŠIKMÝ KOSTEL 2** (video); Samuel Shem **ČTVRTÁ NEJLEPŠÍ NEMOCNICE V AMERICE** (rozhovor); Don Winslow **JEDNOTKA** (rozhovor); Bohuš Beneš **SYNOVCEM PREZIDENTA** (video); Eliza Maxwell **VE VLASTNÍM STÍNU** (rozhovor); Stacy Farská **ŠPATNÝ ZABĚR**

Další novinky, videa, rozhovory, recenze, aktuality na: <https://www.denik-knihy.cz>

Robin Cook GENEZE

Když se na pitevním stole doktorky Laurie Montgomeryové objeví tělo sociální pracovnice Kery Jacobsenové, zpočátku se zdá, že je obětí tragického předávkování drogami. Ale Laurie a její nová rezidentka, chytrá a schopná, ale přímočará doktorka Aria Nicholsová, při dalším ohledávání zjistí něco šokujícího. Když mladá žena umírala, byla v desátém týdnu těhotenství. Zdá se však, že nikdo nemá tušení, kdo by mohl být otcem, a jestli není právě on klíč k tomu, aby pochopili, co se v posledních hodinách Keřina života událo. Zatímco Laurie čelí osobní krizi s manželem, forenzním patologem Jackem Stapletonem, impulzivní Aria se pouští do kontroverzní nové metody, aby v případě pokročila: využívá databáze DNA, aby vystopovala ty, co nechtějí být nalezeni.

Spolupracuje s experty na genealogii z New Yorku. Má v plánu vysledovat původ nenarozeného dítěte v naději, že se jí podaří identifikovat záhadného otce. O několik dní později je zavražděna i Kerina nejlepší přítelkyně. Laurie nutně potřebuje odpovědi, protože někdo tam venku očividně nechce, aby vyšla Kerina tajemství najevo... a jak se Aria pomalu blíží pravdě, stávají se s Laurie terčem nemilosrdného vraha...

Přeložila Alena Amchová

Vázaná, 384 stran, 399 Kč, ISBN: 978-80-242-7162-0, EAN: 9788024271620

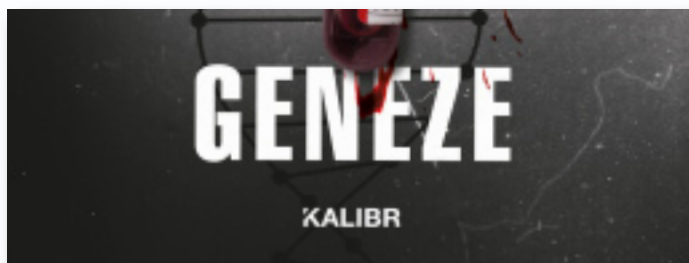
YDÁVÁ KALIBR

Zakoupit můžete zde

<https://www.knizniklub.cz/knihy/457226-geneze.html>

Ukázka z knihy, video a rozhovor s autorem na dalších stránkách

www.euromedia.cz

8. KVĚTNA, 15:35

Laurie pohlédla malým proskleným okénkem do pitevního sálu a viděla, že Marvin už pilně připravuje nádoby na vzorky, nástroje a další potřeby. Na stole číslo 1 ležela lehce nafouklá mrtvola ženy se značným livor mortis dolních končetin a Laurie analytický mozek ihned vyhodnotil, že zemřela vsedě.

Dívala se na známé prostředí a pocítila nedočkavost při představě, že má opět příležitost pustit se do práce, kterou tak miluje. Občas pochybovala, jestli udělala správně, když přijala nabídku nastoupit na místo hlavní soudní lékařky. Pokrčila rameny, připomněla si, že jednoznačná odpověď na tuhle otázku zkrátka neexistuje, a otevřela létací dveře. Teď měla rozhled po celém sále a zjistila, že není přítomný další personál. Nebylo to pro ni překvapením. Za prvé většina činností na pitevně probíhala dopoledne, a navíc se každého dne po třetí hodině odpoledne všichni shromáždili na neformální schůzce nahoře v konferenční místnosti a probírali případy toho dne. Díky Chetovi se nezáživná akce změnila v živé, zábavné a zajímavé posezení, které se nyní těšilo velké oblibě. Nicméně vzdělávací aspekt byl stále základním bodem schůzky. Většina márníčních asistentů a lékařů byla v konferenčním sále, a to byl jeden z důvodů, proč Laurie pro svou pitvu zvolila právě tuhle dobu. Nechtěla nikomu vysvětlovat, co v pitevně dělá.

„Ahoj Marvine,“ zavolala, aby upoutala pozornost márníčního technika.

„Už to budeš mít pomalu hotové?“ Cítila mírný pach rozkladu, ale silné větráky ho udržovaly na snesitelné úrovni.

„Hned to bude,“ odpověděl Marvin.

„Viděl jsi doktorku Nicholsovou?“ zeptala se. Byla poněkud zklamaná, že tu rezidentka dosud není. Chet se jí však neozval, a tak doufala, že je všechno v pořádku.

„Dorazila jsi první,“ informoval ji asistent. „Mimochodem, doktor McGovern mi už řekl, abych provedl rychlý test na fetanyl s práškem, který našli na konferenčním stolku oběti. Bylo to pozitivní.“

„To mě nepřekvapuje,“ pokývla Laurie. Podle všeho to bude naprosto běžný případ. „Díky.“

„Nemáš zač,“ usmál se.

„Kde je složka toho případu?“ zeptala se. Vždycky si před pitvou prošla veškeré dostupné materiály, které k případu měli, aby pak nic nepřehlédla. Jack měl přesně opačný modus operandi. Pokud to bylo možné, rád prováděl pitvy bez jakýchkoli předběžných údajů. Domníval se totiž, že pokud by předjímal, co objeví, mohlo by mu utéct něco neočekávaného. S Laurie se kvůli tomu s oblibou žertem dohadovali a oba tvrdili, že mají pravdu a ten druhý se plete. Ve skutečnosti jim bylo jasné, že pravdu mají oba. Byla to prostě pouze věc volby, jak k pitvě přistoupí.

„Dal jsem ji na vozík támhle do chodby,“ řekl Marvin. „Předpokládal jsem, že se na ty záznamy budeš chtít podívat, než se do toho pustíš.“

Ještě než se za ní zavřely dveře, ukázala Laurie palci nahoru, jak si cení asistenta, který zná její rutinní postup. Našla složku a listovala stránkami, dokud neobjevila souhrn lékařsko-právního vyšetřování, který

provedl David Goldberg, jeden z nedávno najatých pracovníků oddělení. Rychle četla a brzy získala o případu celkem jasnou představu. Oběť v jejím bytě našla kamarádka a kolegyně Madison Bryantová a následně ji i identifikovala. Lékařsko-právní vyšetřovatel odhadl, že oběť byla mrtvá dva nebo tři dny a uvedl důkazy, proč k tomu závěru došel. Pak popsal věci, které našli na konferenčním stolku oběti, a uvedl, že v kubitě na přední straně levého lokte oběti byla stále ještě zabodnutá částečně prázdná injekční stříkačka. Zpráva dále uváděla důležitý fakt, že rodině nebylo známo, že by zesnulá měla nějaké zdravotní problémy. Dále se psalo, že ani rodina, ani kamarádka, která zemřelou identifikovala, neměli tušení, že by oběť brala drogy. Všichni ji vždycky považovali za vyrovnaného, klidného, šťastného člověka.

Se zprávou stále ještě před očima vešla do dámské šatny a stanula proti ženě kolem třicítky oblečené v luxusním a draze vypadajícím prádle. Právě si věšela značkovou blůzu do skříňky, v níž už visely módní odbrané džíny a krátký bílý rezidentský plášť.

Laurie předpokládala, že to je Aria Nicholsová a se zájmem si prohlížela lékařku, která měla mezi kolegy rezidenty pochybnou pověst, mluvila drze s Chetem, a což přišlo Laurie nejdůležitější, nebrala své kolečko na OCME dostatečně vážně. Byla asi tak vysoká jako ona sama, štíhlá a svalnatá jako baletka, černé vlasy měla zastřížené do delšího mikáda. Její oči měly jasnou chrpově modrou barvu a byla opálená, jako by trávil hodně času venku.

Laurie si říkala, že na první pohled nevypadá nějak zvlášť atraktivně, ale vyzářovala z ní jakási animální smyslnost a mladistvá krása, kterou Laurie obdivovala a která podle jejího názoru mohla nepochybně přitahovat muže, tedy alespoň některé.

„Dobrý den,“ pozdravila Laurie a snažila se, aby to znělo vesele, ačkoliv jí právě do smíchu nebylo. „Jsem doktorka Montgomeryová. A vy jste předpokládám doktorka Nicholsová?“

K jejímu překvapení žena neodpověděla okamžitě, ale bez mrknutí na ni zírala s chladným úsměvem na rtech. Laurie takhle grimasa Mony Lisy popouzela. Připadalo jí, že v tom úsměvu je náznak arogance a potlačovaného, i když nevyprovokovaného nepřátelství. Úpěnlivě se snažila nečinit ukvapené závěry, ale na téhle ženě bylo něco, co se jí instinktivně nezamlouvalo. Nebyla si jistá, co to vlastně je, ale odhadovala, že to nějak souvisí s pocitem, že si tahle mladá žena myslí, že má na všechno nárok, jako kdyby měla nějaká zvláštní privilegia. Setkala se s řadou dívek podobného ražení, když chodila na soukromou školu.

„To vy jste hlavní soudní lékařka?“ zeptala se mladá žena, jako by nemohla uvěřit skutečnosti, že Laurie šéfuje celému OCME. Použila k tomu módní poněkud chraplavý hlas, aby zdůraznila svou neúvěru.

Teď zas zaváhala Laurie a bojovala s nutkáním obrátit se prostě na patě, odejít a na tuhle osobu se vykašlat. Uvědomila si však, že není v úplně nejlepší náladě poté, co se jí Jack svěřil, jak se choval v synově škole, a navíc ji znervóznily výsledky screeningu na nádor prsů. Napočítala tedy v duchu do deseti, zhluboka se nadechla a odvrátila od rezidentky oči. Nebude se přece zahazovat v dětské soutěži, kdo dřív uhne pohledem.

Pořadila k jedné z otevřených skříněk a svlékla si dlouhý bílý plášť, který na OCME většinou nosila. Pověšila si ho a otočila se zpátky na doktorku Nicholsovou, která na ni stále zírala se stejným přidrženým úsměvem.

„Ano,“ prohlásila nakonec. „Jsem hlavní soudní lékařka. A vy?“

„Já jsem Aria Nicholsová,“ prohlásila žena. „Překvapila jste mě. Představovala jsem si, že budete nějaká nmoderní bába. Vůbec podle mě nevypadáte na forenzní patologku. Připadáte mi až moc normální.“

„To má být jako kompliment?“ zeptala se Laurie a začala si svlékat šaty. Od prvního dne, kdy nastoupila na OCME, dbala na to, aby nosila módní

oblečení. A když teď byla na postu historicky první šéfově úřadu, myslela na to dvojnásob. Kromě jiného chtěla bojovat proti stereotypním představám, jaké právě vyslovila Aria.

„Prostě jsem řekla upřímně, co si myslím,“ prohlásila Aria neutrálně a šla si pro chirurgickou halenu a kalhoty. Laurie se za ní dívala, celá užaslá, že se tu takhle nonšalantně prochází téměř nahá. Sama chodila na střední školu, kde se dívky před tělocvikem nepřevlékaly společně, ale v oddělených kójičkách. A popravdě nebyla zvyklá na tanga.

„Slyšela jsem od doktora Cheta McGovern, že nejste z kolečka tady u nás v OCME právě nadšená,“ poznamenala Laurie.

„To teda ani omylem nevystihuje skutečnost,“ reagovala Aria.

„Jestli mám být upřímná, tak vám řeknu, že je to podle mého ztráta času.“

„Vy si nemyslíte, že práce soudních lékařů je přínosem pro společnost a naši komunitu?“ Laurii opět zarazilo a naštvalo, s jakou otevřenou neúctou se mladá žena vyjadřuje.

„Hele, to jsem neřekla,“ hájila se Aria. „Jen jsem povídala, že je to ztráta času pro mě, ne pro vás. Jistě, vím, že toho tady všichni děláte hodně, hlavně pro policii a tak podobně, ale mě to zkrátka nezajímá.“

„Děláme další věci, není to jen pomoc bezpečnostním složkám,“ opravila ji Laurie. „Soudní lékaři mají také na svědomí řadu inovací v oblasti bezpečnosti. Například od nich pocházejí vylepšení designu důležitých elektronických přístrojů, aby se minimalizovaly úrazy elektrickým proudem. Dalším takovým vynálezem jsou nízkonapěťová světla do bazénů. Ani si nedovedu představit, kolik životů tak soudní lékaři zachránili.“

Aria se vrátila ke své skřínce a oblékala si zelené lékařské kalhoty. „Jo, to je možná pravda, ale jak jsem řekla, tohle mě nezajímá. Účelem tohoto kolečka je dát mi představu, co to je forenzní patologie. To už mi došlo. Mám ráda pitvy, ale jenom anatomické, které nás učí o postupu chorob. Jak já to vidím, forenzní pitvy jsou hnusný, je při nich strašnej smrad a tak podobně.“

„Ano, příležitostně mohou být nechutné,“ připustila Laurie, „ale podle mého názoru je to obrovská výzva. Dostáváme příležitost naslouchat, když nám mrtví sdělují své příběhy, a pomáhat tak živým. Tohle odvětví medicíny dává člověku příležitost se každý den naučit něco nového.“

„Ale prosím vás,“ ohrnula nos Aria. „Tohle si odpusťte. Je to jen spousta sebestředných keců. Ale dobře, tak vás baví forenzní patologie. Já vám to přeju.“

„Tahle vaše neúcta se mi ani trochu nelíbí,“ pronesla Laurie a snažila se zachovat klid. Po tom všem, co se za posledních několik hodin stalo, přestávala mít s touhle nepřijemnou mladou ženou trpělivost.

„Jaká neúcta? K čemu mám neúctu?“ vyhrkla Aria a nasadila přehnaně nechápavý výraz. „Uznávám to, co si uznání zaslouží.“

„Slyšela jsem, že jste byla velice neuctivá k našemu vedoucímu vzdělávání doktoru McGovernovi.“

„Vážně?“ protáhla Aria ironicky. „Tak já vám něco povím.“

Starej doktor McGovern dostal jen to, co si zasloužil.“

„Jak to myslíte? Chcete snad naznačit, že se k vám choval nezdvorně?“

„Jistě,“ kývla Aria.

„A co neuctivého vám řekl?“

„Šlo o to, jak na mě koukal a jak to říkal. Ten chlap je beznadějně sukničkář. Má to napsané v obličeji. No a pak taky situaci nezlepšilo, že když se mnou mluvil asi pět minut, okamžitě navrhl, ať si někam zajdeme na drink. Nemám muže nějak zvlášť ráda, a hlavně ne chlapy McGovernova typu. Celej život se jima musím zabývat.“

Laurie opět zůstala na Aarii koukat a ta jí drze hleděla do očí.

Laurie vedla organizaci s více než tisíci zaměstnanci a teď v období zvýšené citlivosti k otázce sexuálního obtěžování na pracovišti měla pocit,

že by měla být opatrná. Zvažovala, jestli se pod Ariinou neomaleností neskrývá potřeba sdělit jí něco důležitého. Napadlo ji, jestli může být sexuální obtěžování neverbální a vyjádřené pouhým náznakem. Díky Jackovi znala Cheta dlouhá léta a věděla, že je v soukromí záletník, ale mohlo by se to ve skutečnosti týkat i jeho chování v práci? To netušila, ale umínila si, že si to zapamatuje a bude se tím zabývat později.

V tuhle chvíli se musela věnovat ženě stojící před ní, a už ta pro ni byla nepochopitelná až dost.

„Doktor McGovern mě sledoval až do nemocnice Tisch,“ spustila Aria.

„To byl pro mě varovný signál. Nepřála jsem si, aby za mnou někdy šel v noci až domů.“

„Šel za vámi, protože jste se nedostavila k zadané pitvě,“ vysvětlila Laurie.

„To je toho,“ ohrnula nos Aria. „Vám se to lehkou říká, ale kdo ví, proč mě sledoval. Kromě toho už jsem u jedny forenzní pitvy ten den dopoledne stála a podle mého to stačilo až dost.“

„O tomhle vy nerozhodujete,“ namítla Laurie a snažila se zachovat klid.

„No a co,“ vyhrkla Aria. „Už jsem se toho o forenzní medicíně naučila dost a mám dojem, že to byl účel tohoto kolečka. Jsem si sakra jistá, že netoužím být forenzní patoložka.“

„Co vás zlávalo dělat medicínu?“ pokusila se Laurie změnit téma. Obtížně se vyrovnávala s Ariiným nedostatkem respektu a empatie.

„Tak prr...“ vyhrkla Aria. „Tohle už začíná být osobní.“

„A vám to vadí?“ podivila se Laurie. „Jak jste si jistě vědoma, nebo byste si byla vědoma, kdybyste se nad tím trochu zamyslela, že je naší povinností potvrdit, že jste kolečko tady na OCME strávila řádným způsobem. Doposavad o tom pochybujeme vzhledem k tomu, že máte ve zvyku nechodit k přiděleným případům.“

„Tak jo, to není nerozumný,“ připustila Aria. „Dala jsem se na medicínu, abych utekla z rodinného byznysu. A na vysoký se všichni připravovali na lékařskou fakultu, tak jsem se k nim přidala. Ve skutečnosti jsem ani moc neuvážovala, jaký to je, být doktorka. Bavila mě ta konkurence mezi studenty, tak jsem do toho šla.“

„Jaký to byl rodinný byznys?“ zeptala se Laurie.

„Můj otec, ten alkoholickéj kretén, byl ohromně úspěšnej na kapitálovém trhu, dělal v investičních fondech a dost mě třískal, když jsem byla malá.“

„To mě mrzí,“ prohlásila Laurie a myslela to upřímně. „Měl váš otec alespoň radost, když se z vás stala lékařka?“

Aria se pohrdavě zasmála. „Nikdy se to nedozvěděl, hajzl jeden sobecká. Spáchal sebevraždu, když mi bylo dvanáct.“

„Panebože,“ vypravila ze sebe Laurie. Úplně ji to zděsilo. „To vážně vypadá, že jste neměla ideální dětství.“

„Jo, taky by se to tak dalo říct,“ přikývla Aria. „Zvlášť když k tomu připočtem nevlastního fotra, kterýho si moje povětrná matka nakonec vzala. Snad v každým ohledu byl horší než můj pravej otec. Ale vydírala jsem ho, takže přepsal hodně matčiných prachů na moje jméno.“

„Jak jste nakonec skončila na patologii?“ zeptala se Laurie.

Chtěla odvést hovor od Ariiny nechutné a deprimující rodinné historie. Občas litovala i sama sebe kvůli tomu, že vyrůstala s citově chladným otcem. Nedovedla si představit tu hrůzu, kdyby ještě k tomu byla fyzicky týraná.

„To je dobrá otázka,“ přikývla Aria. „Došla jsem k tomu vylučovací metodou. Možná jsem si mohla zpočátku trochu víc rozmyslet, jestli opravdu chci být doktorka, ale na fakultě jsem rychle zjistila, že nesnáším pacienty. No jo, je to dost trapný, když o tom člověk přemýšlí. Ale co na to mám říct? Prostě to tak bylo. No a patologie je jediná volba, když člověk nemá pacienty v lásce. Je to taky intelektuálně podnětný.“

„No, je povzbudivé, že vás nakonec něco zaujalo,“ podotkla Laurie.

ČASTO POCHYBUJI O SVÝCH SCHOPNOSTECH...

Robin Cook (* 4. května 1940, New York) je americký lékař a spisovatel, který se proslavil zejména literárními díly z oblasti medicíny, která píše ve formě thrilleru.

V roce 1966 absolvoval úspěšně medicínu na Kolumbijské univerzitě. Po studiích působil na chirurgii Queenské nemocnice v Honolulu, sloužil v americkém námořnictvu a dosáhl hodnosti poručíka. V roce 1971 nastoupil na oční kliniku v Massachusetts, kde zůstal až do roku 1975. Následně si otevřel soukromou ordinaci v Bostonu, kde v roce 1977 napsal román *Kóma (Coma)*, který se ihned po vydání stal bestsellerem a o necelý rok později 1978 se dočkal jako Cookova první kniha i filmového zpracování. Vůbec prvním dílem, jež napsal, však byla kniha *Stážista (The Year of the Intern)*, která vyšla v USA v roce 1972. Také některé z jeho dalších knih (včetně *Kómatu*) se dočkaly i filmové podoby.

Robin Cook je americký lékař a romanopisec, který píše o medicíně a tématech ovlivňujících veřejné zdraví. Kombinuje lékařská témata s žánrem thrilleru, prozkoumává jak technologické možnosti moderní medicíny, tak i následné sociálně-etické problémy, které s tím souvisejí. Mnoho z jeho knih se stalo bestsellerem New York Times a ve světě se jich prodalo více než 400 milionů výtisků.

Vaše romány pomohly změnit vnímání medicíny... Jste si toho vědom?

To je důvod, proč jsem začal psát. Na lékařské fakultě jsem si uvědomil, že poslání, kvůli kterému jsem se ke studiu medicíny přihlásil, se velmi liší od skutečnosti, s níž jsem se setkával. Názor na medicínu jsem si utvořil sledováním televize a čtením románů. Ale jakmile jsem nastoupil na lékařskou fakultu, uvědomil jsem si, že pacient není středem zájmu. V tomto okamžiku mně bylo jasné, že chci psát o tom, jak to ve skutečnosti je. Také jsem si velmi rychle uvědomil, že nemocnice jsou mimořádně nebezpečná místa. Chtěl jsem psát o medicíně pravdivě.

Jednou jste řekl: „Myslím na sebe spíše jako na doktora, který píše, než na spisovatele, který je náhodou doktorem.“ ...

Ano. Než se stanete lékařem, trvá to dlouho. Trávíte roky studia na

vysoké škole, pak získáváte praktické znalosti a zkušenosti, a těch není nikdy dost. Zaplatili jste vysokou cenu za to, abyste se stali doktorem, a je to něco, čeho se nikdy nechcete vzdát.

Být spisovatelem je něco jiného. Když píšete, myslíte si: „Pokud se mi podaří vydat tuto knihu, budu o sobě přemýšlet jako o spisovateli.“ Ale tak se to se mnou nestalo. Nakonec jsem si pomyslel: „Tentokrát jsem měl štěstí, ale můžu to udělat znovu?“

Mám za sebou téměř čtyřicet knih. A vždycky, když začínám psát novou, prožívám stejné pochybnosti, jakousi krizi důvěry ve své schopnosti. Ptám se sám sebe: „Budu toho schopen? Znáám zdravotní problém, o kterém chci psát, a najdu zábavnou formu, abych neodradil čtenáře?“ Nikdy jsem se tedy necítil jako spisovatel. Více mi vyhovuje identita lékaře.

Co se mi opravdu líbí, je dostat dopis od čtenáře, který říká: „Přečetl jsem si vaši knihu a rozhodl jsem se jít na medicínu.“ Když k tomu dojde, cítím: Možná jsem spisovatel.

Když začínáte psát novou knihu, víte, jak skončí?

Vždy. Tuto zásadu jsem si přinesl z chemie, matematiky, fyziky na vysoké škole. Je to jedna z výhod mého vědeckého původu, kde je nutné všechno si předem naplánovat. Psaní začínám tím, že znám celý příběh a načrtnu si obrovské množství možností vývoje děje. Při psaní se samozřejmě stávají věci, které neočekáváte, protože vaše postavy budou říkat něco, na co jste nemysleli, a to činí psaní trochu zábavné.

Stále se věnujete archeologii?

Rád o ní čtu, ať už je to článek v *National Geographic* nebo nějaká kniha. Když jsem byl v šesté třídě, někdo mi věnoval knihu *Bohové, hroby a učenci* od C. W. Cerama. Je to tak pěkně napsané a tak vzrušující, že mě to vedlo k rozhodnutí stát se archeologem. Trávil jsem ještě s několika přáteli každou sobotu dopoledne v New Yorku v Přírodovědném muzeu a odpoledne jsme procházeli parkem do Metropolitního muzea. Miloval jsem egyptské památky. Chtěl jsem být egyptologem.

Proč si myslíte, že vaše romány dosáhly světové popularity?

Za prvé, otázky zdravotní péče zajímají lidi všude. I náklady na zdravotnictví jsou univerzálním problémem. Nakonec jsme někdy všichni pacienti. Moje příběhy zachycují situace, které by se mohly stát komukoli z nás. Pokud si přečtete knihu o velkém bílém žralokovi, kterému chutná lidské maso, můžete si říci: Už nikdy nevezu do vody. Ale nikdo z nás si nemůže být jistý, že neprožije nějaký den v nemocnici. Ve skutečnosti jsou vydávány non-fiction knihy, které zkoumají, jak nebezpečná mohou být tato zařízení.

Možná dalším důvodem je, že když píšu tyto romány, považuji se za potenciálního čtenáře. Ptám se, co by mě pohánělo ke čtení románu o problému, o kterém možná nechci vědět, nebo o kterém prostě nemohu vědět. Mnoho mých románů pojednává o lékařské technologii a někteří lidé si myslí, že to přesahuje jejich schopnost tomu porozumět. Technologie není těžké pochopit, pokud jsou popsány určitým způsobem, o což se snažím. Takže přinutím svou ubohou ženu, aby si přečetla rukopis. Pokud něčemu nerozumí, musím inkriminovanou pasáž přepsat. Pokud ano, pak je dobré v práci pokračovat.

Co vám psaní přináší? Dá se říci, že i vás něco naučilo?

Nejdůležitější, co jsem se naučil, byla vůle začínat i několikrát znovu. Musel jsem to dělat na vysoké škole, když jsem chtěl dostat dobrou známku. A vracím se k tomu, pokud mám pocit, že se čtenář bude nudit. Pozitivní odezvu od nich získám ne tím, že na ně udělám dojem, ale že je pobavím. A samozřejmě existuje velká konkurence: ať už někdo čte román, sleduje film nebo televizi, nebo se připojí k internetu. Musím se snažit, abych někoho zaujal.

Co právě čtete?

Čtu knihu, kterou jsem četl několikrát. Jmenuje se Americká nemoc a je od Elisabeth Rosenthal, která nedávno také napsala několik velmi zajímavých článků.

Kvůli čemu nemůžete v noci spát?

Hlavně ze strachu z nemoci. Při studiu medicíny jsem byl jako každý jiný: obával jsem se téměř všeho, o čem jsem se dočetl ve skriptech. Teď jsem o trochu starší a znám statistiky, uvědomuji si tak, že možnost podlehnout nějaké chorobě se postupně zvyšuje. Všichni se bojíme nemoci a obáváme se hospitalizace a všeho, co je sni spojeno. Ale má to i pozitivní aspekt. Někdy se v noci probudím s nápadem. Myšlenka na moji knihu Geneze mě napadla ve 3:00 hodiny ráno.

Pořádáte večírek a můžete pozvat libovolných pět lidí, živých i mrtvých, z jakékoli společenské oblasti. Kdo by to byl?

Pozval bych Davida McCullougha, skvělého historika a spisovatele. Z dávných dob Šimona Mága, označovaného též jako Šimon z Gitty, který je považován za mýtického zakladatele gnóze, o němž se zmiňují novozákonní Skutky apoštolů. Musel bych pozvat Ježíše z Nazareta. Pokud někdo chce věřit příběhům v Novém zákoně, byl tím nejúčasnějším léčitelem ze všech. Pozval bych Uptonu Sinclaire, jehož kniha Džungle změnila něco opravdu špatného – určitou veřejnou politiku – způsobem, který se snažím dělat v menším měřítku. Mezi pozvanými by nesměl chybět Franklin Delano Roosevelt. Pravděpodobně jako jediný ze všech prezidentů USA nám zajistil racionální národní zdravotní péči.

<https://youtu.be/0kB4dnh2GQo>

Jste autorem nejprodávanějších lékařských thrillerů, například románu Pandemie, v němž se zabýváte otázkou, co by se stalo, kdyby svět zasáhl nebezpečný a nakažlivý virus. Nyní čelíme pandemii Covid-19 a vy sám ji aktivně pomáháte překonat. Je to něco podobného, co jste už popsal ve svých knihách?

Mám s tím starosti už čtyřicet let, takže mě ani v nejmenším nepřekvapuje, že se to stalo. Vlastně jsem si myslel, že to přijde dříve. Každý rok jsem si říkal: „To bude ono,“ a několikrát jsem si byl jist, že to je, jako když se v roce 1997 objevila ptačí chřipka. To mě opravdu děsilo.

Je nejvíce alarmujícím aspektem množství úmrtí?

Není to tak jednoduché. I při vysoké míře úmrtnosti, jako je tomu u eboly, je to v některých ohledech snazší zvládnout. Více jsem se obával nakažlivosti. Báł jsem, že by to mohlo mutovat do mnohem rychlejší přenositelnosti. Myslel jsem, že tomu blížíme. Naštěstí to tak děsivé není, ale vyhráno nemáme...

Myslím na sira Isaaca Newtona a na dýmějový mor v 17. století. Vědec se izoloval ve svém venkovském domě, což mě těší, protože bychom možná nezískali několik skvělých knih, kdyby tak neučinil. Mám malou lyžařskou chatu v New Hampshire. Je na velmi izolovaném místě. V roce 1997 jsem ten dům zásobil maskami N-95 a také hotovostí a dostatkem jídla... Tak jsem se tehdy bál.

Zabýval jste se ještě někdy jindy tématem pandemie?

Ještě v několika dalších knihách. A nedávno jsem si vzpomněl na noviny článek, který jsem napsal v roce 2009. Závěrem jsem vyzval Světovou zdravotnickou organizaci, aby podporovala vývoj vakcín proti virům, které nás mohou ohrozit.

Myslíte si, že bychom teď byli v jiné pozici, kdybychom ji měli připravenou?

Ano, a také, kdybychom se učili od ostatních. V Asii jsou lidé mnohem více zvyklí na různé druhy nákazy a jsou mnohem více naladění je řešit. Když se nachladí, nosí masku, aby infekci nešířili.

Co vás napadlo, když jste poprvé slyšel o COVID-19?

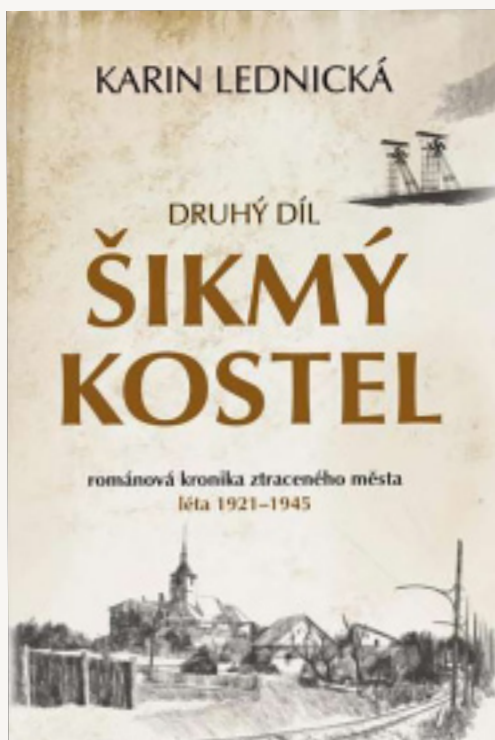
Věděl jsem, že koronavirus do jisté míry způsobuje nachlazení, a tak jsem doufal, že to u toho skončí. Pak jsem slyšel zprávy, že je to druh zápalu plic, a pochopil jsem, že to je vážné. Tehdy jsem začal říkat: „Pravděpodobně to bude skutečný problém.“

Proč jste se rozhodl přijet do Bostonu a opustit relativně bezpečné místo na Floridě nebo v New Hampshire?

Protože jsem se chtěl vrátit k práci na pohotovosti, kdyby se nákaza šířila tak rychle, že by nás ochromila. (Ze zahraničních pramenů)

VIDEO

Karin Lednická ŠIKMÝ KOSTEL

(Románová kronika ztraceného města léta 1921 – 1945)

S Barkou, Ludwikem, Julkou a dalšími hrdiny trilogie Šikmý kostel se setkáváme vzápětí poté, co jsme je v závěru prvního dílu opustili. Zatímco ve zbytku nově vzniklého Československa nastávají zlaté časy, v Karvinné – jak se nyní město jmenuje – se stále velmi silně projevují důsledky předešlého dramatického dění. Prosakují do všech oblastí života. Ne vždy v dobrém.

I přesto lze říct, že dvacátá léta jsou pro obyvatele města relativní selankou, dobou významných společenských změn a hospodářského rozmachu. Nastupující generace se může těšit výsadám, které byly v nedávné minulosti nedosažitelné, a začínají se před ní rozprostírat dříve netušené možnosti.

Klíčící naděje však rázně ukončí hospodářská krize a vzápětí po ní opětovný vzestup nacionalistických nálad. Napětí ve společnosti stoupá a rodiny našich hrdinů

rozštěpují rozdílné názory: zatímco jedni se nadcházející hrozby obávají nebo mezi prvními nesou její ničivé důsledky, jiní probíhající změny vítají jako šanci k odčinění utrpených křivd. Smršť událostí po nástupu německé okupace však nakonec smete všechny, protože v tomto regionu i druhá světová válka probíhala dosti jinak než ledaskde jinde.

Příběh je také tentokrát vystaven na skutečných událostech a čtenář s překvapením zjišťuje, že mnohé z toho, co se ve druhém díle Šikmého kostela odehrává, zůstávalo po dlouhá desetiletí skryto ve třinácté komnatě dějin.

Vázaná, 608 stran, 439 Kč, ISBN: 978-80-88362-04-3, EAN: 9788088362043

Zakoupit můžete zde

<https://www.kosmas.cz/knihy/284915/sikmy-kostel-2/>

Ukázka a videorozhovor na dalších stránkách

Díl první ŽENKA

1921

Velké dřevěné dveře se skřípavě pootevřou. Ženka se celou dlaní opře o studivou kliku, nakloní se a opatrně vyhlédne škvírou ven, aby se ujistila, že už všichni odešli. Přejede očima doleva doprava. Nikde nikdo. Naproti před kostelem sice ještě kdosi stojí, ale hledí na opačnou stranu.

Snad si jí nevšimne.

Všichni ostatní jsou už našťěstí pryč, a tak Ženka stiskne kliku až úplně dolů a za dalšího skřípění nepromazaných pantů vyjde před školu. Už při prvních krocích jí mírný říjnový vánek rozvlíne sukni, vlídné slunce babího léta prozáří dva tmavě plavé půlky.

Ženka zavře oči a na několik okamžiků si nechá hřejivými paprsky pohladit tvář, po níž léto rozeselo hejno pih.

Podzim zatím ukazuje svou úvodní, laskavou podobu. Teprve začíná hrát barvami, stihl doposud jen pozlatit okraje listů na stromech. Ještě je neservává, ještě neseslal nevlídný čas plískanice.

A přece je Žence těžko na duši. I školní brašna jako by od včerejška zase o trochu ztěžkla. Upraví si popruhy, povzdechne a vykročí podél latkového plotu, který odděluje školní zahradu od ulice. Naposledy se přes rameno ohlédne, jestli nějací posměváčci nečíhají o kousek dál, před červenou školou. Ne. Naštěstí ne. Jen v okně prvního patra, přímo nad nápisem Volksschule, se objeví čísi hlava, ale to bude v tuto hodinu určitě někdo dospělý. Dospělí Žence tolik nevadí.

Dospělí mimo školu na ni většinou nekřičí zlá slova.

Někteří sice dost divně hledí, jiní se třeba ušklíbají, ale obvykle nic neřikají.

Zato ve škole je to hotový očistec, nebo tak si ho alespoň Ženka představuje. „Maminko, co je to čechofi l?“ zeptala se před několika týdny, když ten podivný výraz slyšela poprvé od pana učitele Ślusarczyka, který učí jejího staršího bratra a sestru v polské škole.

Maminka tehdy neodpověděla, jen stiskla rty, smutně zakroutila hlavou a pohladila Ženku po vlasech. Šestiletý rozum dokázal z maminčiny reakce vyvodit jenom tolik, že čechofil znamená cosi ošklivého. Nejspíše něco jako zrádkyně. Slovu zrádkyně Ženka rozumí. „Zdrajca, zdrajca!“ křičí na ni děti z polské školy, když se střetnou na chodbě, a ona raději nic nenamítá, už ani zastání od Olgy a Leona nečeká, protože i oni by se pak stali v očích svých polských spolužáků a učitelů zrádci, szkopyrtocy, a pan učitel by jim určitě dával těžší úlohy a horší známky a mračil by se na ně stejně, jako se mračí na Ženku.

Darmo by byli smutní.

Takovou vinu na sebe Ženka vzít nechce.

Raději mlčky nese tíhu nenávisť syčených i hlasitě křičených nadávek. Překračuje zlomyslně nastrčené nohy, o které má zakopnout. Se shrbenými rameny a očima upřenými k zemi prochází školní chodbou i schodištěm, nechává na sebe dopadat jedovatá slova jako přesně mířené rány a jen si přeje, aby to měla pro dnešek za sebou. Kdyby před tím bylo úniku aspoň v české třídě! Není ale, není. Tam se jí zase spolužáci vysmívají, že neumí dobře česky, že někdy dlouho hledá správné slovo, že jí do vět vklouzávají polské výrazy. „Nic se neboj, my už tě té hatmatilce odnaučíme,“ říkává

pan učitel s úsměvem, ale tolik už Ženka umí rozpoznat, aby mezi slovy té věty vycítila jemné píchnutí. A přece se k panu učiteli upíná, protože on jediný jí nikdy nespílá a není uštěpačný, když se jí při slabikování jazyk zašmodrchá.

Přestávky jsou ještě mnohem horší.

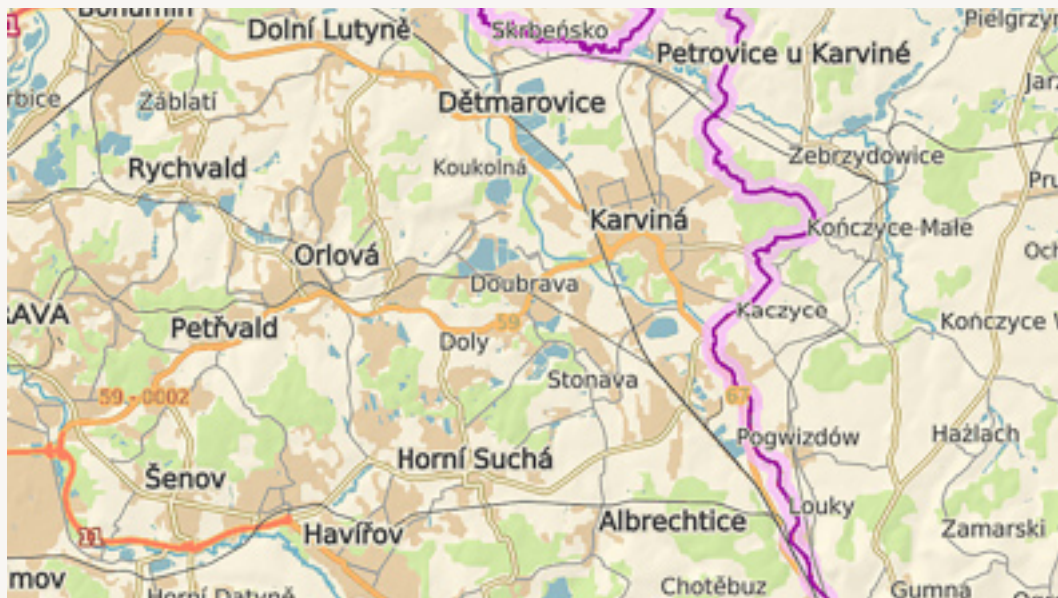
„Hlupka hloupá, na slovo skoupá,“ notuje nejhorší ze všech trapičů Jenda Kadleček, a kdykoli může, tahá ji za copy. Ženka neví, co v češtině znamená slovo skoupá, ale zeptat se nechce a ani nemůže, protože se jí v takové chvíli pokaždé úplně stáhne krk tam kdesi uvnitř a ona je ráda, že se vůbec dokáže nadechnout, natož aby promluvila. Stejně by jí neodpověděli. Jenom by se dál vysmívali.

„S lidskou hloupostí se dá bojovat jenom vlastní chytrostí,“ řekl jí před pár dny tatínek. „Uč se, holka moje. Jedině tak jim vezmeš vítr z plachet.“

A Ženka se učí ráda. Líbí se jí slabikář, který hned první den školy dostala, ráda si jím listuje a prohlíží si obrázky. Zná nazpaměť každý kousíček veselé kresby, která je na deskách knihy: chlapce, kterému ze školní brašny visí cosi záhadného, a děvčete, které nese kytici a pro samé mluvení si vůbec nevšímá, že kolem ní skáče ovečka a květiny ožírá. Mít Ženka tu možnost, hnedka by se toho synka zeptala, co za podivnost si to na tašku přivěsil, a hlavně by upozornila nepozornou děvuchu, že přijde o tu krásnou kytici, jestli hnedka něco neudělá. A pak by se s nimi třeba dala do řeči jen tak.

To by bylo hezké.

To by se Žence moc líbilo, být jako ti dva z obálky slabikáře, tedy mít někoho, s kým by mohla chodit ze školy. Tolikrát už si to představovala! Jenže to nejde. Děti ze třídy jí nemají rády, jen by do ní zase vyrývaly, a Leon s Olgou končí o hodinu později než prvňáčci, a to by Ženku pan školník hnal, kdyby se mu zbůhdarma bunckala po chodbách nebo vysedávala na schodech. Chodí tedy sama. Vlastně je to v něčem dobré – aspoň si může nerušeně všimnout toho, jak červená jablínka na nejhořejších větvích svítí proti jasně modré obloze. Prohodit pár slov k uštěkanému pejskovi od

Ptakových, který pořád zuřivě pobíhá kolem plotu, jako by ji měl za zlodějku. Nebo se posadit na břeh Plytkého rybníka za radnicí, házet kamínky do vody a pozorovat, jak se kruhy na hladině vzájemně proplétají.

Dnes ale k rybníku nemůže. Maminka jí ráno uložila, aby se cestou ze školy stavila do obchodu pro droždí a pytlík máku.

V neděli se chystá péct buchty. Makové jsou sváteční, bývají jen výjimečně, protože mák je drahý. Ale smluvená návštěva ze Stonavy je dost velká příležitost k napečení makových buchet. Ženka už je v duchu úplně vidí: nadýchané, pocukrované, voňavé. Nikdo neumí tak dobré buchty jako mamuša.

Při té představě se jí sbíhají sliny už teď, když vstupuje do krámků a nad hlavou jí zaklinká železný zvonek.

„Dobrý den,“ pozdraví nesměle.

„Vítej, Ženko,“ kývne zpoza pultu obchodnice a s povděkem vítuje, že má v kvelbu zrovna prázdno. Kdyby tady byly ženské, hnedka by po malé Pospíšilové začaly střilet pohledem, jedny lítostivým, druhé zlostným. Některé z těch druhých by si i polohlasem odfrkly, aby bylo jasno, co si ony o tom všem myslí. A jen co by za sebou Ženka zavřela zvenčí, hnedka by začaly potisící repotat v nekonečné přestřelce protichůdných názorů, které zaznívají o to hlasitěji, oč je menší ochota poslouchat ty opačné. Takhle se sprostě zaprodá! hartusily by jedny.

visel nad jejich domácností jako temný mrak. Barka se něco naplakala, když s Ludwikem donekonečna probírali, jak by bylo nejlepší se zařídit. Pranic nepomáhalo, že další chlapi, kteří se ocitli ve stejné situaci, ultimátu bez výjimky podlehli. Rozpolcenému Ludwikovi se i nadále zdála všechna řešení špatná: ustoupit znamenalo nechat se ponížít, neustoupit znamenalo muset začít hledat novou robotu i bydlení. Z pokojného muže se stal podrážděný mrzout, kterému stačilo maličko, aby zvýšil

A to se měl Ludwik Pospíšil nechat vyhodit z roboty i ze závodního bytu? namítaly by druhé.

Marie Poláková se jejich rozmišek ze zásady neúčastnila.

Dál s předstíranou netečností vážila mouku, kroupy a hrách, krájela uzenky a sundávala z polic krabice s melťou. Potřebovala peníze od všech zákaznic; nemohla si dovolit pustit se s některou do křížku. Jen klopile oči k pultu, když už jí hodně svrběl jazyk. A jakmile krámem začaly přelétat věty, které jí pěnily krev v žilách, začala předstírat, že musí dojít pro zboží dozadu, a tam si nakrátko svobodně ulevila od největší zlosti. Pytel s kroupami by mohl vyprávět, jak nežensky silně do něj umí paní krámská kopnout!

A bodejť by neuměla, vždyť už dva roky musí zastat nejen svoji, ale taky chlapskou robotu. Jejího muže zasypaly klády v dřevišti zrovna v den, kdy se jeho šachta slavnostně přejmenovávala z Austrie na Důl Józefa Piłsudského. Jako dneska si Marie pamatuje, když jí to přišli říct. A stejně ostře si vybavuje okamžik, kdy jí v bratrské pokladně vyplatili odškodné, vyměřili sirotčí a vdovský důchod a neobvykle vlídný úředník jí v závěru navrhl, aby se zašla zeptat na práci v závodním konzumu u Gabriely.

Do smrti mu bude za tu radu vděčná. Získala práci a nádvkem i cimříčku ve stejném domě, takže její dvě děvuchy nemusí vyrůstat jako dříví v lese. Má je o patro výš, kdykoli za ní můžou přijít, kdykoli na ně může zespona zaklepat násadou od smetáku. Co by za to jiné ženské v její situaci daly!

A vlastně ještě něco Marie díky práci v obchodě získala: dobrou přítelkyni Barku.

Všecko zlé je na něco dobré, řekly si už tolikrát, když jim čas a prázdný konzum dovolily zapříst řeč. Sdělená bolest, poloviční bolest, to věděly obě, a tak Marie vděčně využila Barčina účastného ucha, aby se jí vypovídala ze všech smutků a strachů hornické vdovy s dvěma děvuchama na krku, a díky Barčinu líčení, jak kdysi s čerstvě ovdovělou maminkou a sestrami bydlely v podzemní špeluňce hospody u Mokrošů a jak těžce se jim tam žilo, dokázala nést svůj vlastní úděl o malinko lehčeji.

Vposledku se však role obrátily. Teď si brala slovo hlavně Barka, protože ultimativní požadavek inženýra Kadlečka, aby Pospíšilovi dali děti do české školy,

hlas nebo třískl lžící a odešel od stolu. Dokonce i do hospody párkrát zašel, což nikdy dříve nemíval ve zvyku; vracel se opilý a snad ještě rozmrzejší, než odcházel.

Když mu zkraje června Kadleček nabubřele oznámil, že počet žáků české školy utěšeně roste, a že tedy postačí, když do ní po prázdninách nastoupí jen nejmladší Ženka, v Ludwikovi to z jakéhosi důvodu vyvolalo další vlnu vzteku. „A teď ještě kvůli němu budeme muset vlastní děcka rozdělit?“ křičel a zlostně rozkládal rukama.

Nakonec to překvapivě byla právě Ženka, kdo nepříjemnou situaci rozlouskl. „Tak já do té české školy půjdu,“ pípla jednou po večeri, když už nechtěla poslouchat tatínkovo láteření a maminčin pláč.

„Půjdu, však co by mi tam mohli udělat?“ pokrčila rameny.

Teď, když stojí v konzumu a říká si o pytlík máku a hrudku droždí, už odpověď zná.

Zná ji i Marie Poláková, a proto malé copaté zákaznici přidá k nákupu červený bonbon z plechovky u kasy. „Tady máš od cesty,“ řekne vlídně. „A pozdravuj ode mě maminku.“

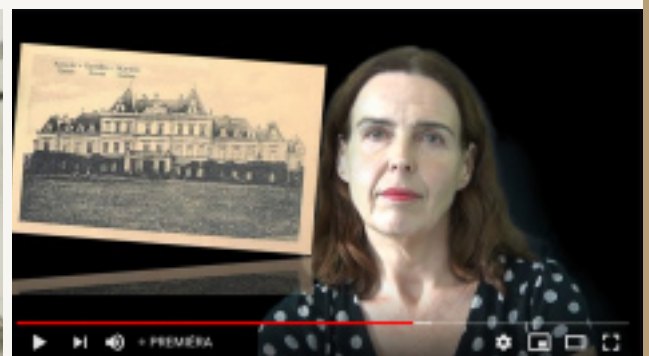
„Vyřídím,“ pokusí se Ženka o úsměv. Ví, že to s ní paní krámská myslí dobře. Strčí si nákup do školní brašny a s pečlivě artikulovaným „na shledanou“ vyjde ze dveří.

Bonbon si rozbalí teprve za rozcestím u rozestavěné Lelkovy kolonie. A dá si záležet, aby jí vydržel celou cestu až domů.

„Co že jste přišly samy?“ diví se krátce před nedělním polednem Barka a utírá si ruce do zástěry, aby mohla starší sestru obejmout na přivítanou...

KNIHA ROKU 2020

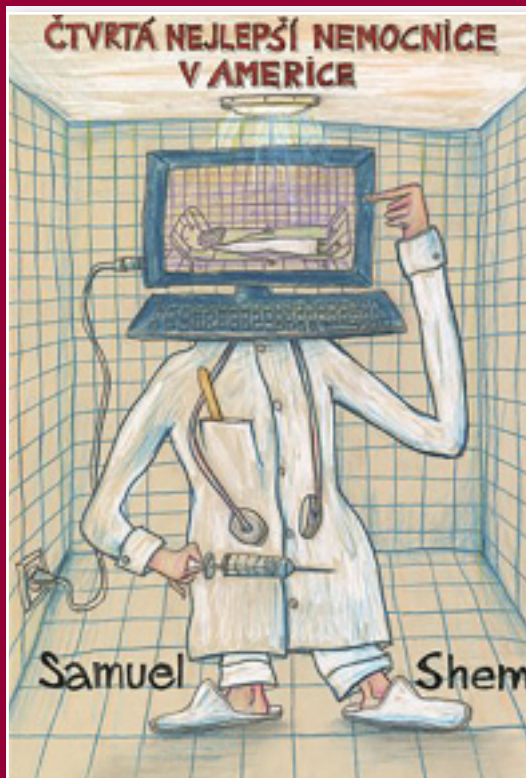
VIDEO

<https://youtu.be/-W16P0gX21Q>

www.karinlednicka.cz

Samuel Shem ČTVRTÁ NEJLEPŠÍ NEMOCNICE V AMERICE

Mnoho let po událostech v Domu Páně nalákají mocní šéfové Tlust'ocha, aby přijal místo v Nejlepší nemocnici, která dohromady v hodnocení klesla na čtvrté místo ve Spojených státech. Tlust'och přesvědčil svou starou partu doktorů, aby se k němu připojili a učili novou generaci stážistů a rezidentů. V moderním lékařském prostředí ovládaném počítači a zkorumpovaném penězi se doktoři Basch, Chuck, Prcek, Žíznivá čára Eddie a Hyper Hooper s pomocí humoru a ironie brání bezcitné nemocniční administrativě a nemilosrdné elektronické databázi a mají jediný cíl: vrátit do lékařské péče lidskost. Fascinující, srdceryvný a zároveň úsměvný příběh o tom, jak se americká lékařská péče i lékaři sami za posledních třicet let proměnili.

Přeložil Jiří Hanuš

Vázaná, 440 stran, 488 Kč, ISBN 978-80-257-3407-0, EAN 9788025734070

Zakoupit můžete zde

<https://www.kosmas.cz/knihy/270912/ctvrta-nejlepsi-nemocnice-v-americe/>

Ukázka z knihy a rozhovor s autorem na následujících stranách

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

Samuel Shem

ČTVRTÁ NEJLEPŠÍ NEMOCNICE V AMERICE

Kostarika

„Nejsem bohatý, protože říkám pravdu.“

Nápis na kontejneru na odpadky, New York City, 2018

1

Až na oči je Berry zcela oblečená. A v očích se jí zračí úleva nad tím, že jsem před několika hodinami o vlásek unikl smrti.

Za ty desítky společných let stačilo jenom pouhé mávnutí motýlího křídla, a už bychom tu nebyli. Nikdo z nás – to kratičké mávnutí rozhoduje o našem bytí či nebytí. Nebýt jej, působil bych dnes na Nejlepší lékařské škole jako rozvedený neurochirurg a alkoholik v jedné osobě.

Její úleva, ano, a obava – a láska. Láska, jež před všemi těmi lety přežila lékařskou stáž, kteroužto jsem já, Roy Basch, zachytil v románu Dům Páně.

Ten kritický rok, kdy jsem se měl vyučit na lékaře, byl děsivý, ale my, stážisté – Chuck, Žízňivá čára Eddie, Prcek, Hyper Hooper a já – jsme měli štěstí. Jako školícího rezidenta jsme dostali Tlusťocha. Geniálního, zábavného, zemitého, nenasytného.

Uprostřed iluzorního světa nemocnice zůstával neotřesitelně opravdový. Víc než to – byl s námi. Jestliže v situacích, kdy jde pacientům o život, máte vedle sebe takového člověka, jako byl on, zůstává setrvale s vámi, těsně při okraji vašeho zorného pole. O tomto pozdním červnovém odpoledni sedíme s Berry na rozlehlé zadní terase naší Tierra Tranquila – „Tiché země“ – malé usedlosti v kostarické Guanacastě, tři stupně nad rovníkem. Potlučený a obolavělý posedávám ve svém červeném rozkládacím křesílku, které mi nosí štěstí, a Berry vedle mě. Škoda, že tu s námi není naše dcera Studánka. Berry jí poslala esemesku. Zatím bez odpovědi.

Začíná období dešťů, chladivý liják se spustí jednou odpoledne a jednou v noci, kdy bubnování kapek na střeše z vlnitého plechu působí příjemně. Nikdy nespíme déle než do půl šesté, kdy nás probouzí náznak svítání, který už probudil ptáky. Ze všech nejdřív začínají cukrovat hrdličky. Kolem šesté přilétají tukani hodovat na plátanos quadratos, které jsem svou parádní mačetou rozsekal a rozvěsil na nedalekém mangovniku. Další velcí ptáci následují: modří salašníci horští, tak velcí, že se snad krmí steroidy, a s nimi motmoti nadosmrti spárování, jejichž dvě ocasní péra s cholkami jsou stejně dlouhá jako zbytek těla, a posléze hejna malých papoušků a tanger. Motmoti už letos odletěli. Loni jsme je viděli vysoko nahoře v oblačném pralesi poblíž sopky Arenal.

Tady už se udělalo příliš teplo. Planeta začíná vařit. Brzy budou v Arktidě plameňáci, ale žádná Arktida. Není kam uniknout.

V našich pokojích přebývá nemocný svět. Doktoři i pacienti. Jsme téměř 700 metrů vysoko v horách – žádní komáři. Z terasy máme výhled na ovocné stromy: banánovníky, plátanos, papáji, grapefruity, pomeranče, sladké citrony, tuny manga – co hrdlo ráčí. Přes liánovité fikovníky a kokosové palmy se díváme na bystřinu a malý vodopád – tu vodu můžeme pít, jen si to představte! – a dál na deštný les stoupající k vrcholu, temný jako džungle Josepha Conrada. Blíží se k nám rodinka vřešťanů. Celý život přeskakují z fikovníku na fikovník a země se dotknou, teprve až zemřou a spadnou. Jejich pokřik připomíná lví řev, ale velcí jsou jako kočka. Na druhé straně hory vidíme Pacifik, vzdálený dvě hodiny jízdy po prašné cestě plné výmolů.

Tu malou usedlost jsme si koupili před deseti lety, když Amerika začala válku ve Střední Asii a zlomila Střednímu východu vaz. Kostarika zrušila armádu roku 1948. Používá ty peníze na pošetilosti, jako je zdravotní péče, vzdělání a čistá energie.

K nejbližšímu městu obklopenému farmami sjíždíme po prašné cestě třinácti děsivými serpentínami. Není tu telefon ani internet, není tu nic kromě země, oblohy a otázky, zda dnes bude, nebo nebude pršet. Když vezmeme náš život v pochroumané Americe, trávíme tady až příliš málo času. Je tu klid a pokoj. Národní pozdrav? Zeptáte se „Como está?“ –

„Jak se máte?“; a odpověď zní: „Pura vida“ – „Čistý život.“ Můžu strávit celý den občasnými pozorováními nového listu banánovníku. Za úsvitu se objeví, stočený do tuhé spirály, a do soumraku se úplně rozevře. Slunce prosvítající hladkým lesklým novým listem má zelenou barvu, pro niž by se dalo umřít. Což se mi dnes ráno málem přihodilo.

Pokaždé, když sem po dlouhé nepřítomnosti dorazíme, obejdeme s naším správcem Miguelem – vypadá na 40, ale je mu 73 – pozemek a vystoupáme na nejvyšší vrchol hřebene k severnímu panoramatu nad zátokou Nicoya směrem k řetězu vulkánů. Dnes dopoledne, protože přšelo, bylo bláto a cesta zarostlá, jsme místo toho vyjeli nahoru džípem a dolů jsme se vydali pěšky. Berry a já, Miguel a Mauricio, mladý čeledín na ranči, který mluví anglicky. Sestupoval jsem po srázné části útesu, šlápl jsem na kulatý kámen, zvrtnul se mi pravý kotník a já začal padat. Instinktivně jsem šlápl levou nohou na místo, kde jsem předpokládal pevnou zem, ale i tam na mě číhal kulatý kámen, ještě jsem se pokusil došlápnout pravou, ale to už jsem nabíral rychlost, běžel jsem po skoro kolmém svahu, a pak už jsem letěl po hlavě vzduchem, nestihl jsem ani natáhnout ruce před sebe; padal jsem snad celou věčnost, dopadl tváří na zem a všechno zčernalo. Posléze jsem zjistil, že ležím na obličejí mezi kameny a ruce mám za zády. Když jsem zvedl hlavu, rozmazaně jsem pár čísel před obličejem uviděl balvan velký jako kuchyňský sporák. Matně jsem slyšel, jak na mě Berry a ostatní volají a slézají dolů ke mně. Pokusil jsem se – jako lékař – zhodnotit vědomí, pohyb prstů na nohou, zrak. Všechno se zdálo neporušené, až na brýle, které někam odletěly. Na levé tváři jsem cítil něco vlhkého, mazlavého a lepkavého a ořel jsem to – jasně červená krev, z tepny. Stékala mi přes levé oko. Zvedl jsem ruku, abych ji zastavil.

Ale to už mě něčí ruce zvedaly do sedu a Berry mi vyděšeně hleděla do tváře. Zašmátral jsem rukou v kapse – obě dlaně jsem měl rozškrábané do krve – pro čistý papírový kapesník a přitiskl

jsem si ho na oko. Nasadili mi brýle – zůstaly celé! – a já zíral na balvan velký jako sporák deset čísel ode mne a uvědomoval jsem si, že kdybych byl dopadl hlavou na něj, byl bych mrtvý.

V tu chvíli jsem se roztrásl – dostavil se šok. S pomocí ostatních jsem došel k džípu a uháněli jsme těmi třinácti serpentínami do vesnice Carmona na malou kliniku.

A pak se dostavilo něco jiného; zaplavilo mě štěstí, taková ta radost jako kdysi v Domě Páně.

Ležel jsem na vyšetřovacím stole v moderní, jasně osvětlené ordinaci na úrazové ambulanci, na jedné straně Berry, na druhé Mauricio. V zrcadle jsem viděl svou tvář – nad levým okem mi visel velký kus kůže.

Sestra mi prověřila základní funkce a vešla lékařka. A jaká lékařka! Stála nade mnou a věnovala mi ten nejhřejší úsměv, jaký jsem kdy u doktora viděl – byla oslnivá. Černé vlasy stažené do ohonu, hnědé oči, make-up, dlouhé řasy, stíny, tvář jako od Modiglianiho, a k tomu ten úsměv. Začala španělsky a já, protože dokonce i po intenzivním kurzu mluvím jako dvouleté dítě, jsem hlesl: No habla español, a Mauricio začal překládat. Bylo jasné, že je to dobrá doktorka, kladla mi všechny správné otázky, aby mohla vyloučit nějakou pohromu. Kromě krátké ztráty vědomí dostala na všechny odpověď „Ne“. Když se nade mnou sklonila, nemohl jsem si nevšimnout, že má purpurovou halenku rozepnutou až bůhvíkam – abych použil náš oblíbený výraz z Domu Páně – a ňadra hýčkaná růžovými dlaněmi krajkové podprsenky. Zčistajasna jsem se uprostřed této zdravotní krize, která se shodou okolností týkala mě, ocitl „na druhé straně bojiště“, jak jsme tomu jako stážísté Domu Páně říkali. Nacházel jsem se na důvěrně známé půdě: sex a smrt. Zvlášť na jednotce intenzivní péče, při každodenním hororu neodbytné nemoci a smrti, kdy při zdravém sexu se sestrami orgasmus dokazoval: Stále ještě žijem a jsme mladí! Uprostřed hrozící nemoci a smrti smyslnost, vitalita – ano, i naděje. To nám dodávalo sílu pokračovat tenkrát, a mohlo by třeba i teď. Vychutnával jsem si to. Odváděla dobrou práci. Nenašla nic vážného v anamnéze ani při zevrubné prohlídce, pouze natržený obličej a možná zlomená žebra. Pomalu, zkušeně mi sešla kůži nad okem, jako by měla fúru času – třebaže byla jediná lékařka na klinice –, pak strhla zakrvácené rukavice, usmála se, prohlásila, že bych měl být v pořádku, ale že mám zavolat, kdyby se mi přitížilo, a předala mě sestře, aby mi obvázala rány. Když odcházela, všiml jsem si, že nemá snubní prsten; naděje umírá poslední, nemám pravdu? A že má navíc na sobě přiléhavé, zářivé růžové kalhoty a červené lodičky s vysokými podpatky – ta barva snad léčí. Sestra dokončila dílo a propustila mě.

Postavil jsem se na roztresené nohy. Berry mě podepřela a pomohla mi vyjít do čekárny plné lidí. Lékárnice mi podala dvě lahvičky tabletek – analgetika, antibiotika. Šel jsem k okénku zaplatit. Žádné poplatky. Třebaže nejsem občanem Kostariky. Překvapilo mě to. Ve Státech by papírování trvalo hodiny a ošetření by stálo tisíce za testy, rentgeny atd. – protože tam my, doktoři, dostáváme tím víc peněz, čím víc procedur uděláme. Takže jich děláme víc. A ještě další navíc.

Domů jsme se opět vraceli třinácti serpentínami.

Teď je pozdní odpoledne, mám sice bolesti, ale hlavu jasnou. Berry sedí vedle mě. Náhle se to na mě všechno přivalí, ta hrůza, ledový děs. Smrt. Valí se na mě jiná úmrtí. Berry položí ruku na mou. V očích má zjevnou starost. Zrak se mi zakalí slzami dojetí. Jsem pekelně vyděšený. Vděčný, že je se mnou a že jsme naživu.

„Copak, Royi?“

„Smrt. Všichni ti, co už kolem mě umřeli. Tlust'och, ti další, a...“ Zarazím se a sklopím oči.

Hladí mě po tváři. „Dýchej se mnou. Podívej se na mě. Budem společně dýchat.“

Podívám se jí do očí, na okamžik mnou projede děs a odvrátím pohled – ale pak opět slyším Tlust'ochův hlas, jak opakuje to, co říkal vždycky. „Musíš souznít s lidmi. Musíš se přiklonit, v tomhle světě, který se jako ze zásady odvrací.“

Tak se otočím k ní, souzním s ní a říkám jí beze slov, že po něm stále ještě truchlím a po tolika dalších taky – po mých rodičích, kteří jsou mi dnes lepšími rodiči než za svého života – a po Malikovi, mém rezidentovi na Hoře hoře, a po Pottsovi, ten rok v Domě Páně, a po některých pacientech, třeba po doktoru Sandersovi. A po všech ostatních, vznášejících se tam, kde se mrtví opravdu vznášejí, či přinejlepším odpočívají. Nebo se vzpírají.

„Ale Tlust'och je z nich tak nějak nejbliž. Jako by se najednou vznášel někde tady – všechna ta kila, ve vzduchu? – těsně mimo moje zorné pole. Chybí mi.“

„To je dobře.“

„Dobře?“

„Protože ta jeho přítomnost je skutečná.“

„To ano, ale je to neuvěřitelně matoucí.“

„Já vím. A v tuhle chvíli je skutečně s tebou?“ Přikývnu. Zamyslí se.

„Možná, že jejich skutečné zmrtvýchvstání se odehrává v nás. Stále se od nich učíme, máme v paměti jejich smrt a pokračujeme s nimi, dokud sami nezemřeme. A potom zase my žijeme v jiných lidech.“ Usmívá se.

Vděčně se usmívám také. „Povídej mi o tom, zlato.“

„No, jsou všichni tady – Tlust'och v tuhle chvíli jasnější, než někdy býval v reálu, protože byl tak... tak zatraceně velký?“ Berry se usměje.

„Ale jo, když se ohlížím zpátky, víc a víc ho chápu.“

„Pochop, a už miluješ; miluj a pochopíš. A cítíš smutek.“ Usmívá se.

„Láska, pochopení a smutek – všechna ta slova označují totéž.“ Najednou mi připadá, že Berry úplně svítí. Její tvář opravdu září. „Poslouchám.“ Čeká, soustředěná. Vyčkává.

Zasekl jsem se, nechci už to přadeno smrti dál odmotávat.

„Tak dobrá,“ říká, „co kdybychom meditovali? Jen tak čtvrt hodiny, vyhovuje?“

Stala se učitelkou buddhismu. Desítky let už s ní medituju. Celé roky se mě na konci našeho společného ticha ptá: „Jak to šlo?“

A já jí popisuju, jak v tom tichu, zatímco se snažím sledovat svůj dech nádech... výdech... nádech... výdech, strojovna mého mozku se do toho s burácením vloží, povětšinou ponižujícími záblesky „Nejnovějších zpráv!“ – obvykle špatných – mojí vlastní verzí tří jedů: žádostivosti, nenávisť, sebeklamem. Jak jsem je

celá léta vdechoval a vydechoval, zjistil jsem, že jen zřídka svého pekelného brebentění zanechají, nanejvýš tak na vteřinu.

Po tomto utrpení se mě Berry vždycky zeptá: „Dokázal ses soustředit na dýchání?“

„Děláš si legraci?“ opáčím celý frustrovaný. „Mám z toho jen návaly v hlavě. Myšlenky jako komáři: bzzbzzbzz... plesk!... bzzbzzbzz!“

Ale s léty praxe se past rozevívá. Přichází uvolnění. Povznesení. Náznaky vděčnosti. Za božské v lidském. Že by mě to dnes pozvedlo?

„Oukej.“

Zavřu oči, soustředím se na svůj dech nádech... výdech... nádech... výdech....

Ale v hlavě mi vzplane vzpomínka na dopis, který jsem před pár dny dostal – dopis? Jsme tu tak odloučení, že za těch deset let jsme tu téměř neviděli lidskou bytost, kromě dvou pěších turistek, Svědkyň Jehovových, jež k nám omylem zabloudily, o nějaké „poště“ ani nemluvě; ale najednou dorazil dopis, který dovezl farmář v kovbojském klobouku Osamělého jezdce, co každý den jede na koni kolem našeho domu z Carmony nahoru ke svému stádu. A v levém horním rohu obálky je logo Nejlepší lékařské školy, tři královské štíty s nápisem VER-I-TY, pod nimi zvíře s děsivými roztaženými pařáty (Lev? Děkan školy?) a velký rudý nápis NEJLEPŠÍ LÉKAŘSKÁ ŠKOLA, SVĚT ČEKÁ. Na co? Svět čeká na NLS? Aby udělala co? Završila FUNDARAIŠINGOVOU KAMPAŇ S CÍLEM ZÍSKAT 750 MILIONŮ DOLARŮ A – Přestaň! Přestaň! Soustřeď se na dýchání!

Nádech... výdech... nádech... výdech...

Navzdory mé snaze mi těch 750 milionů připomene Tlustůcha a nás ve Čtvrté nejlepší nemocnici v Americe v onom rozhodujícím okamžiku, kdy se lékařská péče mohla dát buď na jednu stranu, nebo na druhou, buď směrem k humánní péči, nebo

směrem k penězům a obrazovkám počítačů, což znamená peníze a zase peníze a začátek úpadku a zániku všeho, na čem mi jako lékaři záleželo, a krucinál, pořád ještě mě štvě, že peníze a obrazovky vyhrály a tyhle sračky –

„Royil!“ Otevřu oči. Berry. Dotýká se mojí nezraněné tváře a v očích má ustaraný pohled. „Není ti nic, zlato?“

„Proč?“

„Jsi takový rozrušený – skoro nedýcháš. Co se děje?“

„Mumraj v hlavě. Samé sračky. Připadalo mi to jako věčnost.“

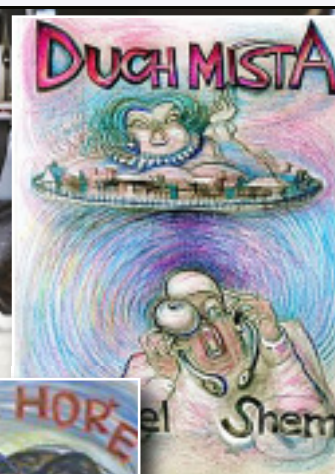
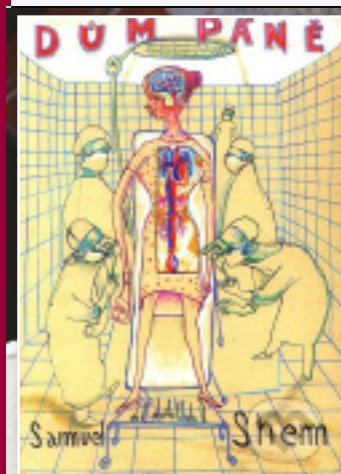
Podívá se na hodinky. „Nebyla to ani minuta.“ Nabízí mi ruku dlaní vzhůru. „Jsem tady, přímo tady u tebe. Už je to dobrý. Zkusme to znovu.“

Drž mě za ruku. Budu celou dobu s tebou. Nepustím se tě.“

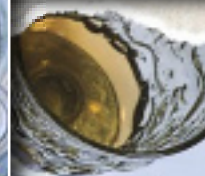
„Slibuješ?“

„Slibuju.“

Cítil jsem, že se jí ruka lehce chvěje, a tak jsem zavřel oči, zhluboka jsem se nadechl a nechal jsem to vyjít ven jako vzdech a pak jsem nedělal nic, jen čekal na zázrak příštího nádechu, který vnese jiskru do mozkového kmene... nádech... výdech... nádech... výdech... a do tohoto konkrétního rozpoložení myslí vpluje přihlouplá otázka: Proč se devadesát procent amerických učitelů buddhismu narodilo jako Židé? a říká se jim židhisté? a moudrá odpověď jednoho z nich, Rama Dasse (narodil se jako Richard Alpert): Protože jsem Žid jenom po rodičích; čemuž se musím někde uvnitř uchechtnout a poděkovat za to, že jsem pořád ještě naživu a s mojí holkou Berry – vlastně se dvěma, když přidám Studánku – a pak v překvapivém úprku z obvyklého myšlenkového pekla vzpomínek a očekávání se vynoří vlna prosté čiré radosti a pocit přebývání v těle, které je stále ještě převážně celé, pocit lidského úsměvu na rtech a přítomnosti Tlustůcha, který mi úsměvem odpovídá ... nádech... výdech... nádech...

Samuel Shem
v nakladatelství
ARGO

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

Samuel Shem (* 1944) je pseudonym Stephena Josepha Bergmana, klinického psychologa, který svých zkušeností s americkým zdravotním systémem využil při psaní románů z nemocničního prostředí. "

V nakladatelství Argo už vyšly Shemovy knihy *Dům páně*, *Hora hoře* a *Duch místa*.

Je též autorem dobře přijaté divadelní hry Bill W. a doktor Bob o zakladatelích sdružení Anonymní alkoholické.

Technologie může narušit vztah lékaře s pacientem

4. nejlepší nemocnice v Americe je fiktivním pokračováním Domu Páně (The House of God) a Basch a jeho gang jsou zase spolu, aby bojovali proti korporátní medicíně. Tentokrát se román odehrává v dnešním akademickém lékařském centru a téměř každá interakce mezi lékařem a pacientem byla narušena chamtivostí a rušivou technologií.

Baschův tým přibral do svých řad několik dalších lékařek a společně bojují s monstrem systému elektronických lékařských záznamů. Správci nemocnice v nejnovější knize Shema tlačí na lékaře, aby s každým pacientem trávili méně času.

Protagonista ve 4. nejlepší nemocnici v Americe doktor Roy Basch, nemá smartphone. Prý ani vy ne. Proč?

Kdybych měl smartphone, nemohl bych psát žádné další romány. Mám trochu sklon k zafixování si určitých návyků. Proto se pořád držím výklopného telefonu. Můžete mi poslat SMS, ale musí to být ve formě otázky. Dostanete odpověď buď „OK“, nebo „NE“.

Velkým tématem románu je to, že technologie má potenciál narušit vztah mezi lékařem a pacientem. Co vás přimělo soustředit se právě na toto?

Před pěti lety mi zavolal z čista jasna děkan lékařské fakulty NYU. Řekl: „Chceš být u nás profesorem? A já se zmohl jen na: „Co? Proč?“ A slyšel jsem: „Chci, abys učil.“ Když jsem se tam poprvé dostal, napadlo mě: „Ach, podívám se, co se děje.“ A strávil jsem noc na Bellevue (NYC Health + Hospitals / Bellevue je nejstarší nemocnice v Americe. Vznikla v roce 1736, kdy se ve druhém patře chudobince v New Yorku otevřela šestilůžková ošetrovna. Bylo to pouhé čtyři roky po narození George Washingtona a 40 let před podepsáním Deklarace nezávislosti... Dnes je Bellevue akademicky přidružena k New York University School of Medicine, což zvyšuje kvalitu péče poskytované pacientům Bellevue. (Bellevue je zdravotnické zařízení pro hodnostáře navštěvující New York City, včetně prezidenta Spojených států a diplomatů OSN).

Na jedné straně je naprosto úžasné, co medicína nyní dokáže. Pamatuji si, že jsem měl v sedmdesátých letech pacienta s mnohočetným myelomem. Znamenalo to pro něho rozsudek smrti. Nyní je to léčitelné.

Na Bellevue jsem viděl velkolepost moderní medicíny. Ale okamžitě jsem pochopil problémy peněz a efektů monitorů počítačů a smartphonů. A prostě mě to dostalo do kolen. Velkolepost medicíny na jedné straně a na té druhé děsivé věci, které se dějí s lidmi, kteří jsou vydáni na milost a nemilost finančně zaměřenému systému a technologiím.

Ve 4. nejlepší nemocnici v Americe se setkáme se značnou dávkou nostalgie za „starými dobrými časy“ medicíny v šedesátých a sedmdesátých letech, než ji ovládla elektronika, která změnila i lékařské záznamy. Co bylo v té době lepší?

Pokud se zeptáte lékařů mé generace: „Proč jste šli na medicínu?“ říkají: „Miluji práci. Opravdu chci dělat dobře pro lidi. Jsem v komunitě respektován a vydělám dost peněz.“

Nyní: ... „Chci mít dobrý životní styl.“ Protože v medicíně už nemůžete vydělat hromadu peněz. Už nemáte respekt své komunity. Kvůli všem těmto [nemocničním] konsolidacím možná o vás v komunitě ani nevědí.

Myslíte si, že se něco v medicíně zlepšilo?

Nebezpečí izolace, před níž jsou studenti jsou nyní mnohem lépe chráněni. Když jsem byl na praxi, stážísté byli tak neuvěřitelně vyčerpaní, že začali dělat opravdu hlouposti, kterými mohli ohrozit nejen sebe, ale především pacienty. Atmosféra při osvojování si praktických návyků je ve většině specializací mnohem lepší.

V roce 2002 jste napsal esej s názvem „Fiction as Resistance“, o síle beletrie pomáhat politickým a kulturním změnám. Jaký druh odporu dnes může pomoci napravit americkou zdravotní péči?

Lékaři musí dělat něco, co téměř nikdy nedělali: Musí držet pohromadě. Jen tak budeme schopni poskytovat kvalitní zdravotní péči a osvobodíme se od toho počítačového nepořádku, který všechny pobláznuje.

Co si myslíte, že by mohlo inspirovat více lékařů, aby výrazněji promluvili do chodu společnosti?

Podívejte se na rozdíl mezi sestrami a lékaři. Sestry mají skvělé odbory, silné odbory. Téměř vždy vyhrají. Lékaři nikdy, nikdy nevytvořili nic podobného tomu, co mají sestry. A to je velký problém. Lékaři tedy musí nějak najít způsob – a možná pod tlakem, jak držet spolu. Lékaři musí uzavřít spojení se sestrami, dalšími zdravotnickými pracovníky a pacienty. To je solidní skupina lidí, jimž jde o dobrou zdravotní péči.

Dům Páně byl kritizován za to, že je údajně sexistický. Vypadá to, že váš hrdina, dr. Basch, se ve 4. nejlepší nemocnici v Americe trochu více „osvítíl.“ Odráží to změnu, kterou jste zažil také osobně?

Byl jsem ostře kritizován za to, jak se v Domě páně zacházelo se ženami. Třeba jsem podlehl dávné vzpomínce na praxi, kterou jsem jako student medicíny na Harvardu absolvoval na klinice v Beth Israel. Asistoval jsem při chirurgickém zákroku. Končili jsme pozdě v noci a já následoval operátora na lékařský pokoj. Byla tam palanda a já řekl: „Vezmu si horní lůžko.“ Když jsem viděl, že si stele na spodním. A on se ohradil: „Tady nemůžeš spát.“ Tak jsem odešel a ve dveřích se potkal se zdravotní sestrou. Byl jsem šokován...

Věci se změnila a jsem velmi, velmi rád. I na konci 4. nejlepší nemocnice v Americe snad nikdo nepochybuje o rovnosti pohlaví na klinice Fat Man.

Proč jste měl pocit, že je čas aktualizovat Dům páně?

Píšu proto, abych poukázal na bezpráví, jak ho vidím. Chci pomoci odolávat nespravedlnosti a nebezpečí izolace a ukazovat na uzdravující sílu z dobrých vztahů. Můžeme pomoci našim pacientům se uzdravovat pomocí nejmodernějších přístrojů, ale nikdo nemá čas na to, aby zároveň s tím šlo i lidské zacházení...

Máte pocit, že humor humanizuje medicínu, nebo si myslíte, že by mohl odlidštit pacienty, na které je zaměřen?

Určitě to humanizuje lidi, kteří tu práci dělají. Humor v medicíně (za to mě obecně kritizují) není vůbec o tom, dělat si legraci z pacientů, ale o celkovém přístupu k životu. Dávat lidem naději s úsměvem na rtech, je léčebný prostředek.

Jedním z dalších vašich důležitých témat je empatie. Je možné se jí naučit?

To je velmi, velmi, velmi dobrá otázka a můžu na ni krátce odpovědět. Empatii se naučíte tím, že vám ji prokáže jiný lékař. Lidé jsou empatictí, často se to naučili. Stávají se jimi, protože v minulosti často trpěli nemocemi a byli léčeni odborníkem, který k nim byl empatický a přiměl je, aby byli také takoví. Ale musíme rovněž vidět, že někteří lékaři nejednají empaticky vůči blízkým. Představte si, že sedíte v místnosti s vaší starou matkou (někomu se to stalo a řekli mi to) a ona je v posteli a přijde tým a někdo řekne „a jak se dnes máme?“ Nečeká ani na odpověď a zavelí k odchodu. S mými pacienty tak nejednám.

Můžete zapomenout na znalosti, my všichni, ano (já zapomínám na všechno), ale nikdy nezapomenete na to, čemu rozumíte, o to jde. Naučit se empatii je docela jednoduché, ale musíte mít štěstí, abyste si osvojili vzájemnou empatii. Jde o to umět se vcítit do druhé osoby, aby se i ona vcítila do vás.

Má dcera Katie si pod svůj podpis na e-mailu napsala: „Je důležité naučit se empatii, empatie je ujít míli v botách jiné osoby, takže jsi na míle daleko a ty máš její boty“.

(Ze zahraničních pramenů)

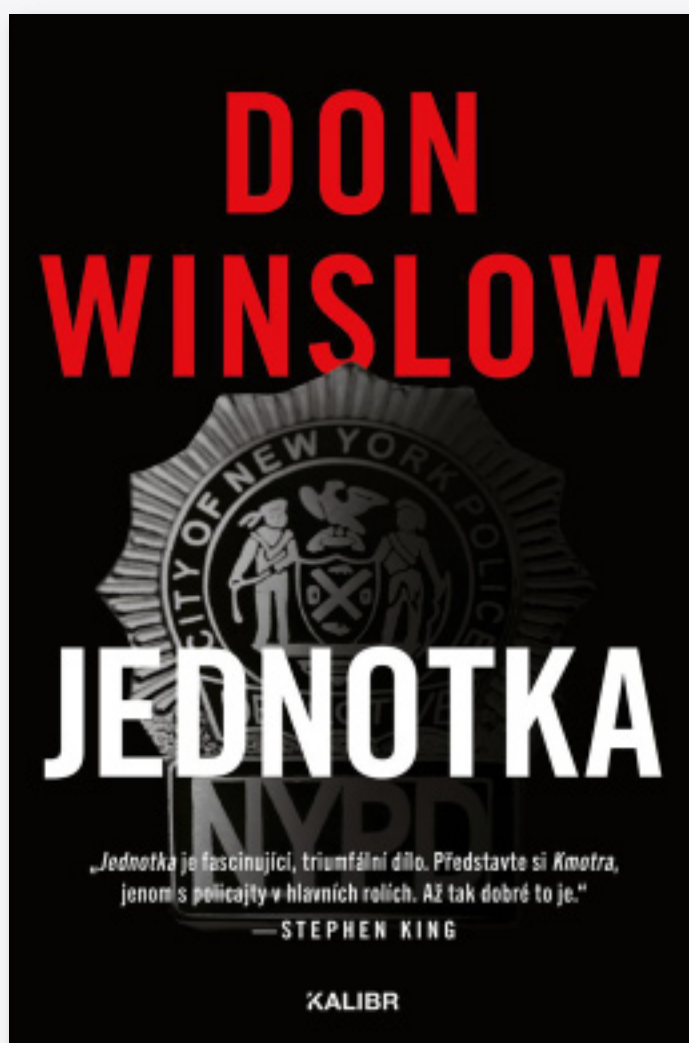

Don Winslow JEDNOTKA

Denny Malone touží po jediném: být dobrý policajt. Celých osmnáct let, které strávil u newyorské policie, slouží v první linii, dennodenně se setkává s bolestí, s mrtvými, s oběťmi i pachateli. Jeho život patří ulicím okrsku Manhattan-sever. Dnes je z něj mnoha poctami ověčený detektiv a šéf elitní jednotky, jejímž posláním je bojovat proti gangům a vyčistit ulice od drog a zbraní. Je připravený všemi dostupnými prostředky chránit svoje město, město postavené na ctižádosti a korupci, město, ve kterém nikdo nemá čisté svědomí – dokonce ani Malone sám. Jednotka je strhující příběh o hamižnosti a násilí, o nerovnosti a diskriminaci, o zločinech a nespravedlnosti, o pomstě a vykoupení, který nám podhaluje zdánlivě nepřekonatelné napětí mezi newyorskou policií a rozličnými skupinami obyvatel, jimž slouží. Je to sřiravý portrét hektického města a neohroženého, hrdinného, ale v hloubi duše zkaženého člověka, který se ocitl nad propastí.

Přeložil David Petru

Vázaná 480 stran, 459 Kč, ISBN: 978-80-242-7115-6,
EAN: 9788024271156

VDÁVÁ KALIBR

Zakoupit můžete zde

<https://www.knizniklub.cz/knihy/320578-jednotka.html>

Ukázka z knihy a rozhovor s autorem na dalších stranách

www.euromedia.cz

DON WINSLOW JEDNOTKA

ZÁTAH

Lenox Avenue,
zlato.

Půlnoc.

A bohové se nám smějou.

– LANGSTON HUGHES: „LENOX AVENUE: PŮLNOC“

Harlem, New York City

Červenec 2016

Čtyři ráno.

Kdy si město, které nikdy nespí, aspoň lehne a zavře oči.

Tohle běží Dennymu Maloneovi hlavou, zatímco jeho Crown

Vic klouže hlavní tepnou Harlemu.

Za zdmi a okny, v bytech a hotelích, činžácích a věžácích lidé spí, anebo spát nemůžou, sní, anebo už nemají o čem. Hádají se nebo šukají, nebo obojí naráz, milují se a dělají děti, nadávají nebo šeptají něžná, důvěrná slůvka určená jen ušim toho druhého, a ne ulici. Někteří se snaží znovu ukolébat mimima nebo právě vstávají do dalšího pracovního dne, zatímco jiní rozdělují kila heroinu do pytlíčků z průsvitového papíru, aby měli pro fetišáky připravenou dávku na probuzenou.

Malone ví, že když chcete provést zátať, musíte využít tohle časové okno, hodinu mezi šlapkou a metařem. Po půlnoci nikoho nečeká nic dobrého, říkal jeho táta, a ten věděl, o čem mluví. Dělal na těchhle ulicích policajta, ráno po noční šichtě chodil domů s vraždou v očích, se smrtí v nose a s rampouchem v srdci – rampouchem, který nikdy neroztál a nakonec ho zabil. Jednou ráno vystoupil před barákem z auta a srdce mu puklo. Doktoři povíдали, že bylo na místě po něm.

Našel ho tam Malone.

Bylo mu osm, právě odcházel do školy a v té hromadě špinavého sněhu, který sám pomohl tátovi odhrnout z příjezdové cesty, uviděl modrý kabát. Teď je před úsvitem a už je vedro. Takové to léto, kdy pan domácí Bůh odmítá vypnout topení nebo pustit klimatizaci – celé město je nervózní a podrážděné, na pokraji hysterického záchvatu, rvačky nebo vzpoury, pach starých odpadků a zatuchlé moči, nasládlý, kyselý, nechutný a zkažený jako parfém staré štetky.

Denny Malone ho zbožňuje.

Ani uprostřed dne, kdy je horko na padnutí a všude randál, kdy na nárožích zevlují hoši z místních gangů a z dunění hip-hopu vás až bolí uši a z oken na sídlišťích létají prázdné láhve, plechovky, špinavé plínky a igeliťáky plné chcanek a parnem se line smrad psích výkalů, ani tehdy

by to tady nevyměnil za žádné jiné místo na světě. Tohle je jeho město, jeho hřiště, jeho srdce. Teď si to šine po Lenox Avenue, starou městskou částí Mount Morris Park s honosnou zástavbou, a v duchu se klaní místním božstvům: dvěma věžičkám kostela Ebenezer Gospel Tabernacle, odkud se o nedělích rozléhají sbory andělských hlasů, potom osobitě věži kostela adventistů sedmého dne a o kus dál restauraci Harlem Shake, kde dělají jedny z nejlepších burgerů ve městě.

A pak jsou tu mrtví bohové: bývalý bar Lenox Lounge s ikonickou neonovou cedulí, červenou fasádou a dlouhou historií. Zpívala tady Billie Holidayová, hráli tu Miles Davis i John Coltrane a posedět sem chodili James Baldwin, Langston Hughes a Malcolm X. Teď je zavřený – výloha zakrytá hnědým papírem, cedula zhasnutá –, ale proslýchá se, že by ho měli zase otevřít.

Malone o tom pochybuje.

Bohové nevstávají z mrtvých, leda v pohádkách.

Přejede přes Sto dvacátou pátou ulici, alias bulvár doktora Martina Luthera Kinga Jr. Černošská střední třída a různí podnikavci na trhu s nemovitostmi v posledních letech tuhle jižní část Harlemu gentrifikovali a realitní makléři jí teď přezdívali „SoHa“, což je přesně ten typ zkratky, který Maloneovi vždycky zní jako umíráček staré čtvrti. Je přesvědčený, že kdyby realitní developereři mohli skoupit parcely ve spodních patrech Dantova pekla, přejmenovali by je na „LoHel“ a začali na nich budovat butiky a činžáky.

Před patnácti lety byly na tomhle úseku Lenox Avenue jenom prázdné výkladní skříně; teď to tu zase žije, spousta nových restaurací, barů a pouličních kaváren, kam se ti zámožnější z místních chodí najíst, běloši nabít pocitem, že jdou s dobou, a některé byty v těch nových věžácích se prodávají za dva a půl mega.

Podle Malonea člověku stačí vědět, že dneska vedle proslulého divadla Apollo stojí prodejna Banana Republic, a ví o téhle části Harlemu všechno, co potřebuje. Existují bohové místa a bohové obchodu, a kdybyste si měli tipnout, kdo z nich vyhraje, vsaďte prachy na prachy.

Na sídlišti dál od centra je pořád ghetto.

Malone přejede přes Sto dvacátou pátou a mine restauraci Červený kohout, kde v suterénu sídlí večerní klub U Ginny.

Najde se i řada méně slavných svatyní, k nimž Malone přistupuje se stejně posvátnou úctou.

Chodí na pohřby do Bailyeho pohřebního ústavu, sedmičky tvrdého si kupuje v obchodě Lenox Liguers, několikrát ho sešivali na pohotovosti v harlemské nemocnici, chodí si zaházet na koš na veřejné hřiště Freda Samuela, kousek od nástěnné grafiky na památku rapera Big L, objednává si jídlo přes neprůstředné sklo v Kennedy Fried Chicken. Občas zaparkuje na ulici a sleduje, jak mládež tancuje na chodníku, někdy si na střeše zapálí joint a dívá se, jak z parku Fort Tryon vychází slunce.

A teď další dávní, mrtví bohové: tuhle stával taneční sál Savoy a tamhle někdejší Cotton Club, oba zmizely dávno před tím, než se Malone narodil, duchové z dob poslední harlemské renesance, kteří tu dnes už jen straší obrazem toho, čím tahle čtvrť kdysi byla a čím už nikdy znovu nebude.

Ale Lenox Avenue žije.

Doslova pulzuje – díky trase metra, která vede po celé její délce přímo pod ní. Malone svého času jezdil linkou číslo 2, které se tehdy říkalo „Zvíře“.

A teď už je tu obchod Black Star Music, mormonský kostel, restaurace African American Best Food. Když dojedou na konec Lenox Avenue, Malone řekne: „Objed blok.“

Phil Russo za volantem odbočí doleva na Sto čtyřicátou sedmou a objedná blok, na Sedmou avenue a pak znovu doleva na Sto čtyřicátou

šestou a krokem mine opuštěný činžák, jehož majitel nechal barák napospas krysám a švábům a vypudil nájemníky v naději, že to tam nějaký feťák při přípravě dávky heroinu podpálí, on shrábne pojistku a pozemek pak prodá.

Dvojitá výhra.

Malone pátrá po hlídkách nebo policajtech v autě s vysílačkou, kteří si na noční šichtě trochu schruplí. Před dveřmi stojí jediná stráž. Zelený šátek a zelené najky se zelenými tkaničkami hlásají, že patří ke gangu Trinitarios.

Maloneovi chlapi sledují výrobu heroinu v prvním patře celé léto. Háčko tu nakládají Mexikáni a vozí ho Diegu Penovi, Dominikánci, který vládne New Yorku. Pena ho rozdělí z kilových balíků do malých pytlíčků a ty rozdává gangům Domos, Trinitarios a Dominicans Don't Play, od nichž putují mezi černošské a portorikánské gangy na sídlištích.

Dneska je výroba pěkně naditá.

Prachama.

Herákem.

„Připravte se,“ řekne Malone a sám zkontroluje svůj SIG Sauer P226 v pouzdře u boku. V druhém pouzdře na kříži, těsně pod novou vestou s keramickými pláty, má ještě Berettu 8000D Mini-Cougar.

Nutí všechny svoje chlapy, aby do akce nosili vesty. Velkej Monty si stěžuje, že je mu v ní těsně, ale Malone mu vždycky říká, že v rakvi by mu bylo ještě těsněji. Bill Montague alias Velkej Monty je stará škola. Na hlavě mu sedí, dokonce i teď v létě, charakteristický plstěný klobouk s úzkou krepou a červeným pírkem na levé straně.

Vedru udělal Velkej Monty ústupek aspoň v tom, že má volné khaki kalhoty a lehké sportovní tričko velikosti XXXL. Z koutku úst mu trčí nezapálený doutník Montecristo.

Philu Russovi leží u nohou pumpovací brokovnice Mossberg 590 ráže 12. Jeho nablýskané kožené boty s úzkými špičkami jsou stejně zrzavé jako jeho vlasy – Russo, ač Ital, je nezvykle rusovlasý a Malone si z něj utahuje, že sto procentně má nějaké irské geny, protože jinak to není možné. Russo na to obvykle odpovídá, že to těžko, jelikož jednak není alkoholik a druhak nepotřebuje lupu, aby našel vlastní péro.

Billy O'Neill má samopal HK MP5, dva zábleskové granáty a roli kobercové pásky. Billy O je nejmladší z týmu, ale je nadaný, protřelý a obratný.

A má pro strach uděláno.

Malone ví, že Billy se nepodělá a nezdrhne, nezuhne na místě, a když bude třeba stisknout spoušť, ani na vteřinu nezaváhá. To spíš naopak – mohl by se až moc ukvapit. Po irských předcích má totiž i vznětlivou krev, nejen pěknou kennedyovskou tvářičku. S Kennedym toho má ostatně společného víc. Líbí se mu ženské a on se líbí jim.

Dneska v noci do toho jdou pořádně nabušení.

A naspeedovaní.

Když proti sobě máte narkáče naládané koksem nebo amfetaminy, neuškodí nastavit si stejnou hladinku, a tak do sebe Malone hodí dva prášky na probuzení – dexedrin. Potom si natáhne modrou větrovku s bílými písmeny NYPD a na prsa si připne šňůrku se svojí plackou.

Russo ještě jednou obkrouží blok. Když se vrací po Sto čtyřicáté šesté, dupne na plyn, dosvítí k baráku a dupne na brzdy. Kluk na stráží slyší pištění pneumatik, ale otočí se příliš pozdě – Malone je ze dveří dřív, než auto stačí zastavit. Přimáčkne kluka obličejem ke zdi a přiloží mu pistoli k hlavě.

„Cállate, pendejo,“ řekne Malone. „Jednou pípneš, a rozprsknu ti palici.“ Podkopne klukovi nohy a složí ho na zem. Billy už je připravený – sváže klukovi kobercovou páskou ruce za zády a přelepí mu pusou.

Maloneův tým se přitiskne ke zdi budovy. „Mějte oči na stopkách,“ řekne

Malone, „a všichni se dneska vrátíme domů.“

Dex začíná zabírat – Malone cítí, jak mu zrychluje tep a krev se zahřívá v žilách.

Je to příjemné.

Pošle Billyho O na střechnu, aby slezl po požárním schodišti a hlídal okna. Ostatní vejdou dovnitř a zamíří nahoru po schodech. Malone jako první, odjištěný sig v obou rukou před sebou. Za ním Russo s brokovnicí, potom Monty.

Záda si Malone hlídat nemusí.

Na vrcholku schodiště jsou zavřené dřevěné dveře.

Malone kývne na Montyho.

Obr vystoupá až nahoru a vrazí mezi dveře a zárubeň hydraulický rozpínák. Když opakovaně tiskne pákové rukojeti k sobě, naskočí mu na čele krůpěje potu a pomalu stékají po tmavě kůži. Ve dveřích to zapraská a otevřou se.

Malone jimi projde, opiše pistolí oblouk, ale v chodbě nikdo není. Vpravo na konci chodby vidí nové ocelové dveře. Z rádia uvnitř hraje bachata, je slyšet španělštinu, bzukot kafemlýnků, cvakání počítačky bankovek.

A štěkání psa.

Do prdele, bleskne hlavou Maloneovi. V dnešní době je mají všichni narkáči. Stejně jako všechny holky v East Side nosí v kabelce uňafaného malého jorkšira, pistolníci mají pitbuly. Dává to smysl – černoši jsou, z čoklů posraní strachy a chicas, co ve výrobně pracují, si netroufnou něco ukrást a riskovat, že jim ty bestie sežerou půlku obličeje.

Maloneovi dělá starosti Billy O, protože ten kluk psy zbožňuje, dokonce i pitbuly. Zjistili to v dubnu, když dělali zátaň na jedno skladiště u řeky a tři pitbulové se snažili proskočit drátěným plotem a rozpárat jim krky, ale Billy O se nedokázal přimět k tomu, aby je odprásknul, a nedovolil to ani nikomu jinému, takže museli celý barák obejít, vylézt po požárním schodišti na střechnu a pak dolů po schodech.

Zkrátka voser.

Tenhle pitbul už je každopádně zvěřil, ale Domos zatím ne. Malone slyší, jak ho jeden z nich okřikne: „Cállate!“ Pak se ozve ostré prásknutí a pes ztichne.

Jenže je tu jiný problém: ty ocelové bezpečnostní dveře. Rozpínák je neotevře.

Malone promluví do vysílačky: „Billy, jsi na místě?“

„Spolehni se, brácho.“

„Budeme muset odpálit dveře,“ řekne mu Malone. „Jak uslyšíš rány, hoď dovnitř granát.“

„Jasná věc, Denny.“

Malone kývne na Russa, ten namíří na panty dveří a dvakrát vystřelí. Výbuch keramických broků je nejdřív vidět a teprve pak slyšet, načež se dveře zřítí do chodby.

Několik žen, kromě gumových rukavic a sítěk na vlasy úplně nahých, se vrhne k oknu. Jiné se přikrčí pod stoly, z nichž počítačky sypou na podlahu peníze jako hrací automaty nakrmené bankovkami.

Malone vykřikne: „Policie!“

Za oknem vlevo vidí Billyho.

A dělá tam hovno, jen čumí oknem dovnitř. Do prdele, tak hoď už ten granát.

Ale Billy nehází.

Na co kurva čeká?

Pak to Malone uvidí.

Pitbul má štěňata, čtyři, všechna se choulí do klubička za mámou, která stojí na konci našponovaného řetězu, štěká a vrčí, aby je ochránila.

Billy jim nechce ublížit.

„Hoď to, sakra!“ křikne Malone do vysílačky.

Billy se na něj oknem podívá, pak vykopne sklo a šoupne granát dovnitř. Ale schválně ho hodí blízko, aby nezasáhl ty čokly. Výbuch vyrazí zbytek skla a zasype Billyho obličej a krk střepy. Jasně, oslnivé bílé světlo – výkřiky, řev. Malone napočítá do tří a vrhne se dovnitř. Chaos. Jeden Trinitario si volnou rukou zaclání oslepené oči, druhou pálí z glocku a zároveň postupuje k oknu a k požárnímu schodišti. Malone ho dvěma kulkami zasáhne do hrudníku a muž se zhroutí na okno. Druhý střelec míří na Malonea zpoza účetního stolu, ale Monty to do něj napálí z osmatřicítky a pak ještě jednu přidá, aby měl jistotu, že to střelec nerozchodí. Ženské nechají utéct oknem. „Billy, jsi v pořádku?“ zeptá se Malone. Obličej Billyho O vypadá jako halloweenská maska. Má šrámy i na pažích a na nohou. „Na hokeji už mě kolikrát zřídili hůř,“ odpoví se smíchem. „Až tady skončíme, dám si to sešít.“ Všude jsou peníze, v úhledných balíčcích, v počítačkách, rozházené po podlaze. Heroin je ještě v mlýncích na kafe, kde ho právě ředili. Ale tohle jsou jenom droby. La caja – skrýš –, velká díra vykutaná do zdi, je otevřená. Od podlahy po strop jsou tu vyskládané cihličky heroinu. Diego Pena sedí nevrženě u stolu. Jestli se ho smrt dvou jeho mužů nějak dotkla, nedává to na sobě znát. „Máte povolení k prohlídce, Malone?“ „Slyšel jsem odsud nějakou ženskou volat o pomoc,“ řekne Malone. Pena se ušklíbne. Na ohozu zjevně nešetřil. Šedé kvádru od Armaniho za dva talíře, zlaté náramkové hodinky od Pigueta za pětkrát tolik. Pena si všimne, na co padl Maloneovi zrak. „Jsou vaše. Mám ještě troje.“ Pitbul zběsile štěká a napíná řetěz. Malone si prohlíží heroin. Naskládaný do komínů, vakuově zabalený do černého igelitu. Tolik háčka, že by na něm celé město jelo pěkných pár týdnů. „Ušetřím vám práci s počítáním,“ řekne Pena. „Přesně sto kilo. Mexický skořicový heroin – ‚Černý kůň‘ – čistota šedesát procent. Prodáte ho po sto tisících za kilo. Hotovost, co tu vidíte kolem, by měla dát dohromady

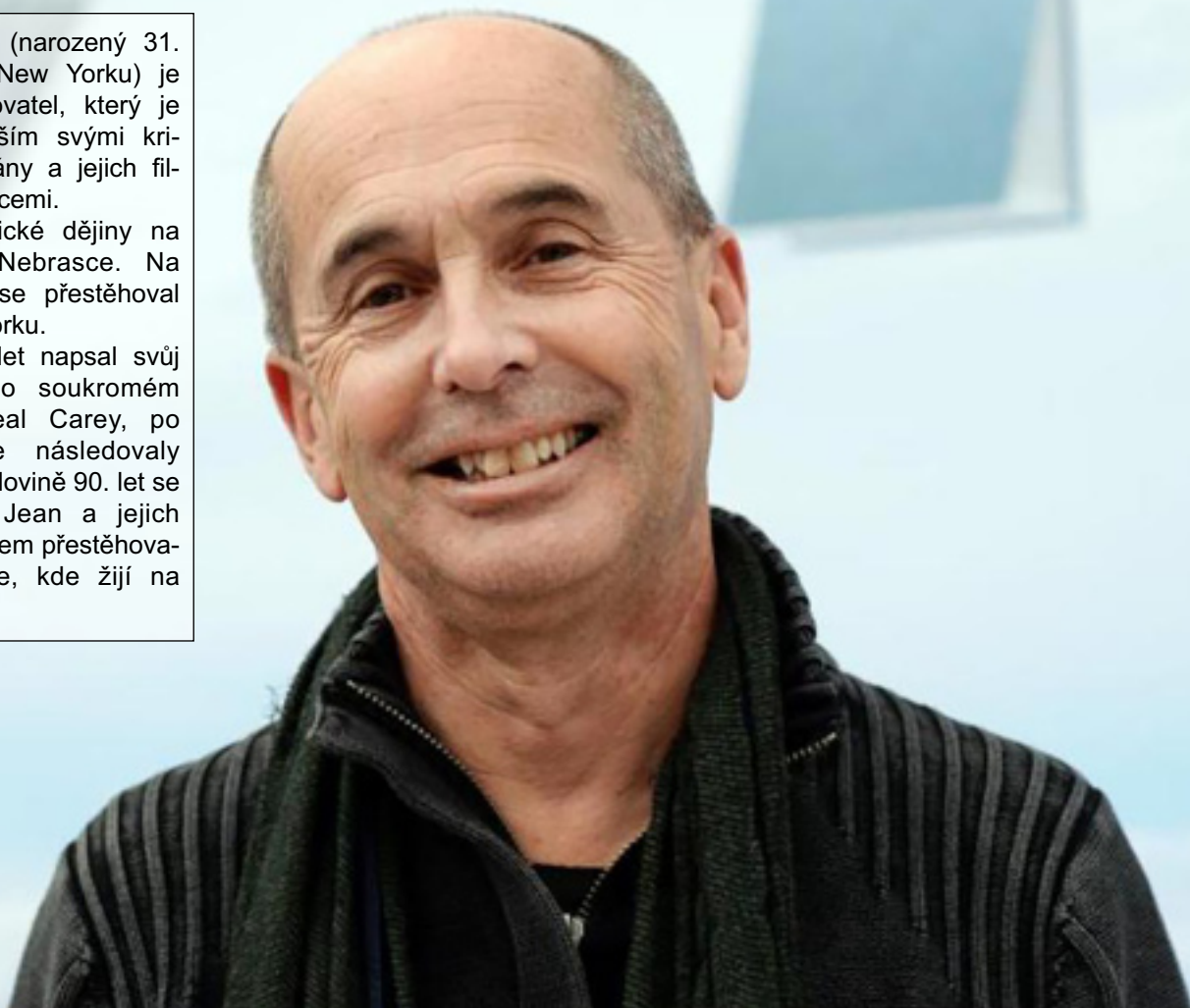
něco kolem pěti milionů. Vy si vezmete drogy a prachy. Já nasednu na letadlo do Dominikány a už mě nikdy nevidíte. Zamyslete se nad tím – kdy se vám zase naskytne příležitost přijít si na patnáct melounů za to, že nad něčím přimhouříte oko?“ A všichni se dneska vrátíme domů, pomyslí si Malone. Nahlas řekne: „Vydejte pistoli. Pomalu.“ Pena pomalu sáhne do saka pro pistoli. Malone ho dvakrát střelil do srdce. Billy O si předfepne a zvedne jedno kilo. Rozřízne ho svým bojovým nožem, zamáčkne do heroinu malou ampuli, nabere špetku prášku a nasype ji do igelitového pytlíčku, který vyndal z kapsy. Potom rozdrť ampuli ve zkušebním vzorku a čeká, až změní barvu. Heroin znachoví. Billy se usměje. „Jsme v balíku!“ „Tak hněte kostrou,“ popožene je Malone. Ozve se lupnutí, jak pitbul přetrhne řetěz a vrhne se k němu. Billy padne na záda a vyhodí cihličku do vzduchu. Bílý prášek serozprskne do hřibovitého obláčku a pak se jako sněhová sprška snáší do jeho otevřených ran. Další rána, jak Monty zabije psa. Ale Billy leží natažený na zemi. Malone vidí, jak celý ztuhnul, pak mu začne křečovitě, neovladatelně cukat noha, jak se mu heroin dostává do krevního oběhu. Paty zabubnují do podlahy. Malone k němu poklekne, posadí ho a obejmě. „Billy, to ne,“ řekne Malone. „Drž se.“ Ale Billy na něj hledí prázdnýma očima. Je bledý jako stěna. Jeho páteř sebou cuká jako vymršťená pružina. A pak je po něm. Zatraceně, Billy O, krásnej mladej kluk – teď už nezestárne ani o den. Malone slyší, jak mu to láme jeho vlastní srdce, a pak tlumené výbuchy a napadne ho, že po něm někdo střílí, ale nevidí na sobě žádnou krev, tak si pomyslí, že ho nejspíš trefili do hlavy. Pak si vzpomene. Je čtvrtého července.

Don Winslow (narozený 31. října 1953 v New Yorku) je americký spisovatel, který je známý především svými kriminálními romány a jejich filmovými adaptacemi.

Vystudoval africké dějiny na univerzitě v Nebrasce. Na konci 70. let se přestěhoval zpět do New Yorku.

Na konci 80. let napsal svůj první román o soukromém detektivovi Neal Carey, po kterém rychle následovaly další čtyři. V polovině 90. let se s manželkou Jean a jejich synem Thomasem přestěhovali do Kalifornie, kde žijí na farmě v Julian.

Raymond Chandler a Dashiell Hammett způsobili převrat v kriminálním románu tím, že nasadili tvrdé hrdiny pohybující se v drsném prostředí. Jejich knihy se vyznačují i morální složitostí. Nespočet autorů se pokusilo pokračovat jejich cestou, ale ne všem se to podařilo. Jedním z těch úspěšných je Don Winslow. Od roku 1992 napsal přes dvacet románů, které byly přeloženy do více než třiceti jazyků, a prodalo se miliony výtisků. Několik jeho knih posloužilo jako předlohy pro filmy, což dále upevnilo jeho reputaci mistra krimi.

Winslow začal pracovat na svém prvním románu v době, kdy často měnil zaměstnání. Například vedl turné v Africe a Číně, řídil řetězec kin, byl farmář, surfař, turista, jazzový nadšenec, novinář a pracoval i jako soukromý detektiv.

Vaše matka byla knihovnice. Formovalo to nějak váš zájem o čtení?

Ano, do značné míry. Můj otec prožil velkou část svého života na moři, a rovněž miloval knihy. Často jsem tedy říkal, že můj otec byl námořník, který miloval knihy, a moje matka byla knihovnice, která milovala námořníka. Náš byt byl plný knih a já se sestrou jsme měli dovoleno číst

všechno, co jsme chtěli, bez ohledu na věk. Strávili jsme i spoustu času procházením polic v matčině knihovně v malém městečku v Nové Anglii. Otevřelo mi to svět. Mohl jsem „cestovat“ po Africe, „odjet!“ do Anglie, „vydat“ se do jiného století, kamkoli jsem chtěl. Nemyslím si, že je náhoda, že jsme se se sestrou stali profesionálními romanopisci.

Ovlivnil vás některý autor?

Neutíkám před svými vlivy. Jedním z největších vzrušení mého života bylo strávit hodinu s panem Leonardem. Bylo to velmi brzy, co mi vyšla první kniha, a byl jsem příliš plachý, abych k němu šel. Asi hodinu jsme si telefonovali. Zavolał a řekl: „Done Winslowe, bylo ti něco přes dva roky, a já už měl za sebou tři knihy.“ Třeba mi tím chtěl naznačit, že je mezi námi věkový rozdíl, nehledě na to, co jsme my dva dosud dokázali. Stačil jsem jen skromně odpovědět: „Ano, pane, snažím se všechno od vás přecíst.“ Zasmál se tomu a vyprávěl příběhy. Pak jsem telefonoval já, můj agent, jeho agent a zase on. Tehdy byl deštivý den. Bydleli jsme na pobřeží a v našem bytě byl špatný signál. Vyšel jsem tedy ven a hodinu stál v dešti a poslouchal Elmora Leonarda. Zůstal bych tam celý den, a vůbec mi nevadilo, že jsem na kůži promoklý... Ctíme ho všichni, co se věnujeme kriminálnímu žánru. A je jedním z těch, o kterých jste nikdy neslyšeli špatné slovo. Nebo Michael Connolly, který je úžasný. Nebo Lee Child nebo Dennis Lehane. Tito muži, kteří jsou velcí a tak skvělí, přesto to jsou skromní a milí lidé. A nesmím zapomenout na Raymonda Chandlera, který je dědečkem nás všech. Když budu psát dalších sto let, nikdy nebudu tak dobrý jako on.

*v New Yorku, jeho povinnost z něj udělala v-
yvrhele ve většině NYPD].
Byl o něm natočen film,
a to mě přimělo k do-
mněnce, že Malone
a ostatní policisté z jeho
pracovní skupiny ho pra-
vděpodobně viděli, a kro-
mě toho i další klasické
policijní filmy o korupci.
Jsou také součástí vašeho
příběhu?*

Absolutně. Ty kousky, které
jste zmínil, byly součástí mé
inspirace při psaní knihy –
vyrostl jsem na filmech, které
máte na mysli. Snažil jsem
se napsat příběh v jejich
duchu, ale dát mu moderní

V některých rozhovorech jste vyslovil pochybnost, zda váš styl není příliš flexibilní. Měl jste asi na mysli krátké a důrazné odstavce. Vybrousil jste tento styl až v rámci úprav rukopisu, nebo je to váš běžný projev?

V zásadě tak, ale počítám s tím, že to doladím ve fázi úprav. Když začínám psát první návrh, vůbec na čtenáře nemyslím. Nastáváte až s každou další verzí. Ptám se sám sebe: co čtenář slyší? Co čtenář vidí? Někdy zapomínáme, že čtení, i když je to jistě intelektuální aktivita, je také vizuální aktivitou. Věnuji velkou pozornost tomu, jak slova vypadají na stránce, a zda vzhled dosahuje efektu, který chci. Slova někdy potřebují kolem sebe hodně prostoru, aby vynikly. Ale jindy, pokud chcete čtenáře zpomalit, pak se snažíte, aby stránka vypadala hustě, aby nedávala prostor na přestávku.

Proč začínáte román Jednotka s Denny Malonem ve vězení...?

Udělal jsem to až po úporné vnitřní debatě. Hodně jsem o tom přemýšlel. Původně jsem to tak nenapsal. Je to jediná kniha, kterou jsem kdy napsal, z pohledu jedné osoby. I když je vyprávění ve třetí osobě... Nikdy jsem takto nepostupoval. Chtěl jsem, aby byl čtenář v jakési pasti, dilematu s Dennyem hned od prvního okamžiku, a pak je tam držel až do konce. Nešlo mi o to, sdělit „co se stane“, ale „jak se to stalo“.

Denny hovoří o tom, že být policistou v New Yorku, kde pracuje, je stát se součástí showbusinessu – gangsteři ve vaší knize vyrostli napodobováním filmových gangsterů a policijní postavy si to vědomě uvědomují. Kým se vlastně snaží být?

Všichni jsme vyrostli s policií v televizi. Kulturní život, který mnohdy jen umění napodobuje, se točí v uzavřeném kruhu. Chlapi v Jednotce sledovali Hill Street Blues, NYPD Blue, The Shield – ty klasické televizní seriály. A v jistém smyslu si formovali osobnost. Policajti na ulici rozhodně vědí, že nemohou být nudní a musí zapadnout do určitého schématu. Někdy osobním kouzlem, někdy přesvědčováním, jindy uklidněním lidí. Ale musí i lidi nadzvednout, zastrašit. Určitě vědí, že do jisté míry fungují jako herci.

Denny Malone hovoří o Frankovi Serpicovi. [Důstojník Serpico nahlásil policejní korupci v celé instituci koncem šedesátých let

prostředí a moderní pocit. Denny a ostatní policisté si velmi dobře uvědomují tyto kulturní ikony – a jsou si velmi dobře vědomi historie policejní korupce v New Yorku.

Předpokládám, že při mnoha rozhovorech, které jste vedl při přípravě na Jednotku, ať už šlo o vaše přátele, nebo náhodně vybrané členy policejního sboru, věděli, že se chystáte psát o špinavých, „špatných“ policajtech. Jak to ovlivnilo jejich ochotu podělit se s vámi o své zkušenosti?

Pohyboval jsem se ve velmi uzavřené společnosti. Policajti mají reflex, kterému naprosto rozumím, nemohu s ním argumentovat: být defenzivní. Musíte si uvědomit, že to je svět, kde jsou informace měnou. Ať už jde o informace, které mají o případu, o podezřelém, o sobě navzájem, o vnitřní politice uvnitř okrsku nebo uvnitř oddělení, informace jsou vždy velmi cenné. Mají tedy reflexivní zvyk je chránit. A pak, když začnete mluvit o věcech, jako je korupce, zvyšuje to napětí.

Ale mně je jedno, jestli mým zdrojem je přítel, manželka nebo dítě. Nikdy nezačnu rozhovor otázkou: „Hej, a co policejní korupce?“ To bych se toho moc nedověděl. Používám stejný druh techniky výslechu, jakou jsem používal jako vyšetřovatel. Snažím se klást co nejméně otázek a začít hodně zeširoka.

Pohybujete se tedy trochu na tenkém laně. Nejdete-li hned k podstatě věci, musíte nějak policisty motivovat, aby vám řekli všechno, co potřebujete vědět...

Nemyslím si, že se pohybuji na tenkém laně. Nejsem novinář ani státní zástupce chystající obžalobu. Jsem spisovatel beletrie a oni to vědí. Vědí, že postavy jsou v mé knize, a tak nemusí skrývat víc, než uznají za vhodné.

Někdy musím položit několik těžkých otázek. Ale ty na korupci nebyly nejtěžší. Mnohem obtížnější bylo se zeptat na důvody střelby po mladých neozbrojených afroameričanech. Každý ví, že ve velkoměstských policejních odděleních historicky existuje korupce. A většina policistů v tom má jasno. Nejsou naivní. Dodávám, že většina policistů je samozřejmě čistá.

To je také zajímavý aspekt, protože jsme se soustředili na zkušenost Dennyho Malona v Jednotce. Čtenář po přečtení knihy může nabýt dojmu, že je téměř nemožné být poctivým policajtem, aby si zajistil rostoucí kariéru. Ale říkáte, že tomu tak není?

To neplatí všeobecně. Znáám spoustu policistů, vysoce postavených důstojníků, kteří jsou naprosto čistí. Současně bude politika jakéhokoli velkoměsta nebo dokonce maloměstského policejního oddělení vždy vyžadovat jakési protislužby. Někdy jsou naprosto legitimní – ale stále jde o laskavosti. Neexistuje žádný oběd zdarma. Ale existuje i jiný druh korupce – musíme rozlišovat. Když mluvíte o policejní korupci, zmiňujete se o dvou samostatných problémech. Existuje finanční korupce, která je docela jasná: vezmete peníze nebo úplatek neberete. Kradete nebo ne. Ale jde o jiný druh korupce, o kterém jste se zmiňoval ve své otázce – existuje ohromné pokušení, ať už z kariérních důvodů, nebo z důvodu, věřte tomu nebo ne, z etických důvodů, nestíhat někoho, o kom víte, že někomu ublíží nebo hodlá ublížit. Policisté mi o takových případech vyprávěli. Dověděli se o domácím násilí, ale nezakročili, protože k tomu neměli právní záminku, a pak se museli vrátit na stejnou adresu šest týdnů později kvůli případu zabít, kde ten chlap usmrtil svou ženu. To není neobvyklý příběh.

V mnoha okrcích vědí – věřte tomu nebo ne, že osmdesát nebo devadesát procent jedinců způsobují 85 procent trestných činů. Policisté znají jejich totožnost, mají jejich fotografie, vědí, že někomu dřív nebo později ublíží, někoho okradou, způsobí problémy drtivé většině lidí, kteří žijí v těchto chudších okrcích, a přesto nic nepodniknou. I to je druh korupce.

Říkal jste, že nejobtížnější bylo se ptát na důvody střelby po mladých afroameričanech. Mluvil jste i s jinými lidmi než s policisty?

Chtěl jsem psát o rasové problematice. Pokud se budete zabývat životem ve velkoměstském policejním oddělení v letech 2014–2016, tak se jí nevyhnete. Je to realita naší doby a bude to citlivé a obtížné téma na všech úrovních. Ať už mluvíte s bílými nebo černými nebo hispánskými policisty, vždy narazíte na obtížné téma. Jde původní hřích Ameriky. Často říkám, že se datuje od roku 1690: říkalo se tomu otroctví. A přinejmenším dvě stě let historie naší země nebyla policie používána k prosazování zákonů na ochranu černochů: byla používána k prosazování zákonů k zotročení černochů.

Vím, že to není váš úkol tento problém vyřešit, ale může existovat nerasistická policie?

Myslím, že je to otázka času. Myslím, že je to generační problém a myslím, že se to zlepší. Když mluvíte s policisty, alespoň těmi více prozíravými, řeknou vám, že jde o problém s nábořem a výcvikem. Někteří lidé by se neměli stát policisty, protože jsou buď zjevně rasisté, nebo mají – stejně jako my všichni – vědomé nebo částečně vědomé předsudky. Všichni pocházíme ze stejné společnosti, takže pokud se mě zeptáte, zda jsou policisté rasističtí, říkám ano – prostě ne méně a víc než společnost, ze které pocházejí. Rozdíl je v tom, že u policisty se zbraní mohou být následky smrtelné.

Denny dělá určitou část policejní práce dobře, i když nejedná přímočaře, oddává se druhému typu korupce, o kterém jste mluvil, a to z důvodů, které považuje za etické. Malone se snaží být dobrým policistou, a v některých ohledech se mu to daří...

Myslím na postavu – nikdy nemyslím na dobré nebo špatné, ani na antihrdiny. Mým úkolem je přivést lidi do světa, do kterého by jinak nemohli vstoupit, a ukázat jim ten svět očima lidí, kteří ho obývají. Takže když se posadím k psaní, nikdy nesoudím.

Co se vám nejvíce líbilo při vytváření příběhu seržanta Dennise Malona?

Když potkáte tento druh policisty „rockové hvězdy“, uvědomíte si, že jsou skutečně charismatičtí. Mají určitý druh magnetismu a kouzla, které je hmatatelné. Je to součást toho, co jim umožňuje dělat tak dobrou práci, a je to také nezbytný nástroj pro přežití. Malone je ten typ chlapa a ten typ člověka, o němž je opravdu zábavné psát, protože vždycky trochu tlačí na pilu, ať už slovně nebo prostřednictvím akce. Musel jsem Malona poznávat roky, než jsem knihu začal psát. Chtěl jsem také vytvořit postavu, která je hluboce konfliktní a která musí dělat nemožné volby, protože tehdy je postava opravdu zajímavá.

Jednotku ocenili někteří nejprodávanější a nejznámější američtí autoři naší doby – včetně Stephena Kinga, který ji přirovnal ke Kmotrovi, a Lee Childa, který ji popsal jako „pravděpodobně nejlepší policejní román, jaký kdy byl napsán“. Co pro vás znamená tento druh pochvaly?

No, potěší mě to. Obdivuji oba spisovatele, které jste zmínil, a nejsou to jen skvělí autoři, ale i lidé. Nutí mě to psát ještě lépe, abych si takovou chválu zasloužil.
(Ze zahraničních pramenů)

Bohuš Beneš SYNOVCEM PREZIDENTA

Bohuš Beneš (1901–1977) byl synovcem muže, který se stal jedním z nejdůležitějších politiků Československa. Edvard Beneš na Bohuše od mládí dohlížel a pomohl mu ke kariéře na ministerstvu zahraničí. Během ní působil na diplomatických misích v Ženevě, Montrealu či Londýně. Po Mnichovu se Bohuš stal sekretářem, tajemníkem a blízkým důvěrníkem prezidenta v londýnském exilu. V roce 1942 byl jmenován konzulem v San Francisku, rezignoval v den strýcovy smrti 3. září 1948. Paměti psal pro svou rodinu, nikoli primárně za účelem vydání. Na některých místech se proto nechává unášet emocemi a má sklony přibarvovat realitu, přesto se jedná o zcela unikátní pramen, který vedle zajímavých detailů ze zákulisí vysoké diplomacie přibližuje také osobu a myšlenkové pochody Edvarda Beneše.

Vázaná 284 stran, 425 Kč, ISBN 978-80-200-3095-5,
EAN 9788020030955

<https://www.academia.cz/synovcem-prezidenta--benes-bohus--academia--2020>

Zakoupit můžete zde

Ukázka a videorozhovor na dalších stránkách

DĚTSTVÍ

Václav, můj otec, první syn Matěje a Anny Benešových, se narodil 26. září 1865, rok před prusko-rakouskou válkou.

Prusové, kteří obsadili Čechy, se dostali až do Kožlan, hrávali si s malým Václavem a projevovali, jak se zdá, lidštljší přístup a chování než Prusové, kteří zaútočili na Francii v roce 1870 či na Československo roku 1939.

Když mi bylo asi šest let a byl jsem známý brepta, babička Anna mi víc než jednou říkávala, zřejmě aby mě umlčela, že její nejstarší syn Václav nebyl už jako dítě příliš povídavý a nechával si většinu věcí pro sebe. To byla, jak jsem zjistil, pravda i po zbytek života mého otce. Dokonce i děti ve Václavově věku, které si přišly na malý statek Matěje a Anny hrát, uznávaly chlapcovu tichou autoritu. A obdobně i jeho autoritu fyzickou, neboť byl silným mladíkem s vysokým čelem, širokými rameny a silným zátylkem.

Vcelku vyspělejší než jeho kamarádi stejného věku, trávil Václav svůj volný čas čtením či procházkami o samotě. Ve škole projevoval jak vysokou inteligenci, tak zájem o poznání. Otec Matěj byl však jen drobným rolníkem, který měl příjem akorát na zaplacení daní a věn, a na rozvoj synova nadání mu zbývalo velmi málo. Přesto měl tento důvtipný sedlák vynalézavou mysl a pečlivě prozkoumával možnosti, jak by se jeho syn mohl „stát pánem“, jak se říkávalo lidem, kteří měli zajištěný slušný příjem a žili ve městě. Matějovo prvotní rozhodnutí ohledně Václavovy prosby o vyslání do města bylo odmítavé. To byla pro Václava, který viděl jiné chlapce odcházet do Prahy na studia, velká rána, i když ti ostatní měli mnohem zámožnější rodiče a také méně sourozenců. Ale Václav tam tolik chtěl jet, že

když otec odmítl utratit tolik peněz, klekl před ním na zem a prosil tak dlouho, dokud rodiče nesvolili. Jako první krok se šel Matěj poradit se starým farářem Kubou, který nebyl zrovna známý svojí laskavostí. Dorazil na faru, vstoupil s bázni do svatostánku s bílými stěnami a neochotně políbil Kubovi ruku, jak bývalo zvykem. Ten se usmíval, ale byl to zdrženlivý úsměv, protože se vědělo, že Matěj na mše moc nechodil. Dokonce se svatým ochráncům víry, morálky a Božího zákona protivil tím, že v neděli obdělával pole. Po opatrném počátečním hovoru o počasí a úrodě přistoupil Matěj k důvodu své návštěvy. Chtěl potvrzení, že rodina žije v nouzi, aby mohl pro syna Václava zažádat alespoň o částečné stipendium. Knězův hlas zněl jemně, ale odpověď zněla ne. Matěj sevřel černý sváteční klobouk, beze slova odešel a to byl konec jeho styků s katolickou církví. Pln mrazivého hněvu vešel do chalupy a odhodlaně oznámil napjatému synovi: „Ať je to, jak chce, Václave, do té Prahy pojeděš!“

Ještě cestou domů totiž vymyslel plán, jak na kněze vyvrát. Ze šuplíku staré almary vylovil posledních pár zlatých a poslal s nimi Václava do Prahy do katolického semináře, kde mladíci studující na kněze neplatili žádné školné.

Když se farář Kuba dozvěděl o Matějově kuráži, urazil se. Bylo

proti všem místním zvyklostem vyslat potomky do města bez svolení a požehnání kněze. Matěj ale rád bořil zaběhnuté postupy. Po večerech studoval zemědělskou literaturu a jako první sedlák v Kožlanech začal obdělávat málo úrodnou půdu jinak než všichni ostatní. Oral hlouběji a zaséval s většími rozestupy. Vzal hnůj a močůvku na pole a přidal do hnojiva také sádru a maltu dovezenou ze zbořených domů. Brzy začala jeho práce vykazovat výsledky. Zatímco Václav posílal domů nadšené dopisy, jak se mu coby budoucímu katolickému knězi daří, Matěj a Anna dál vstávali ve čtyři ráno a chodili spát se slepicemi. Osmělili se a pronajali si obecní cihelnu, kde se celá rodina naučila ručně vyrábět cihly. Matěj vozil cihly a kachle na svém povelu do vzdálených vesnic a brzy byly všechny jejich dluhy splaceny. Hospodářství prosperovalo a Václav záhy vyměnil studia teologie za učitelství. Vrátil se z Prahy zpět do rodného kraje a stal se pomocným učitelem v sousední vesnici Chříč. Nastěhoval se k němu i mladší bratr Vojta, který se také záhy vydal na pedagogickou dráhu. Maminka Anna je často navštěvovala a pochvalovala si, jak Václav vyžadoval od Vojty přísnou disciplínu a věšel mu nad postel kompletní seznam úkolů na celý den, zakončený citátem Bolzana:

„Smyslem života je být dobrý a těšit druhé.“ Václav se stal, stejně jako jeho otec Matěj, důstojným a čestným mužem. Lidé ho měli rádi a přicházeli k němu pro přátelskou radu. S radostí dával najevo své řečnické umění, při zábavách překvapoval i hrou na kontrabas. Spřátelil se s mnoha sedláky a snažil se jim pomoci s vylepšením jejich statků.

Benešové z Kozlan mohli být na svého prvorozeného syna pyšní. Václav také vstoupil do Sokola a snažil se k zápalu pro tělovýchovnou jednotu získat i své přátele. Poté, co matka zhlédla jeden vcelku neomalený výstup Václavovy sokolské skupiny, poznamenala: „Ale Václave, k čemu je ten nesmysl? Dospělí lidé dělají kotrmelce? Jako by neměli smysluplnější věci na práci!“

Díky Václavově vytrvalosti místní Sokol získal popularitu a uznání za pomoc při budování národního zdraví. Netrvalo dlouho a do Sokola docházely všechny děti Benešovy.

Když se Václav usadil v Praze jako učitel, oženil se s Annou Procházkovou a vzdělával své tři chlapce, včetně mne, podle svého a učil je věcem, které by ve škole nepochytili. Na dlouhých a vysilujících procházkách přírodou, navštěvující starodávné hrady a historická města, jim vyprávěl o filozofii. Budil v jejich srdcích národní hrdost. Jako zkušený přírodovědec, naučil nás otec Václav, jak chovat ptáky a jiná zvířata, udržovat je v zajetí naživu a dostatečně spokojené. Pamatuji si, že jsem se staral o takové tvory jako ještěrky, veverku, ledňáčka, sovu a tuhýka.

Jeho oblíbenými zvířaty byli psi, dokázal se však zkušeně postarat o koně, krávy, kozy, husy i králíky. Za svého relativně krátkého života se nikdy nepřestal „navracet k půdě“, jak tomu říkával.

Když mi bylo sedm let, měli jsme dva akry krásné zahrady poblíž Hostivaře, asi třicet kilometrů od centra města.

Skoro každou sobotu nás otec nutil obdělávat půdu, kde pěstoval všechny možné druhy zeleniny, ovocných stromů, květin a rostlin. Přestože měl velké srdce a otevřenou mysl, byl otec často podrážděný a vznětlivý. Vnitřní neklid měl přirozeně za následek, že byl tento obdivovaný učitel velmi přísný na vlastní děti. Pamatuji si, jak nás kvůli přibývajícím hořkosti z druhého manželství nemilosrdně řezal za ten nejmenší přestupek stejným způsobem, jakým jeho dědeček z Třiman trestal svoje ratolesti. Na vlastní kůži jsem poznal, jak může rozpad vztahu mezi dospělými proměnit z hlediska chování a morálky dítě, které mělo ve škole dobré začátky, ve zlého a nečestného lháře a zloděje. Byli jsme tři bratři z otce prvního manželství. Míra, Jirka a já jsme žili s rodiči, kteří nám podle všech obvyklých měřítek dávali dobré vychování. Václav Beneš se sám považoval za vynikajícího učitele, trochu moc formalistického, ale na vysoce nadprůměrné úrovni. A přesto se v té rodině stalo něco hrozného, co otřásl naši výchovou. Naštěstí se to nestalo najednou. Mravní utrpení, které proměnilo naše nadějně životy v nuznou tragédii, začalo hlodat základy naší rodiny jen pozvolně.

Nikdy jsem nepoznal svou matku. Jak mi bylo řečeno, zemřela na „rychlé souchotiny“, když mi nebyl ještě ani rok. Lidé, kteří ji znali, mi neurčitě popsali, jak vypadala, a často jsem si ji představoval jako krásnou ženu. I kdybych se musel opírat o tu jedinou její fotografii, kterou jsme měli, tak bych si myslel, že je krásná. Na tom obrázku jsem viděl křehkou dívku, které nemohlo být více než dvacet let, v tmavých šatech s balonovými rukávy. Měla neuvěřitelně útlý pas, jak bylo tenkrát v módě. Její tvář, která mi připomínala ilustraci k nějakému naturalistickému francouzskému románu, a velmi krátký střih jejích vlnitých vlasů z ní nedělaly typicky českou ženu, která bývala silná, či dokonce tlustá. Její rysy byly spíše chlapecké než ženské. ...

VIDEO

<https://youtu.be/Nd4bvntuB->

PO VŠECH STRÁNKÁCH ZNEPOKOJIVÝ
A NEPŘEDVÍDELNÝ THRILLER

TOUHA JE NĚKDY SILNĚJŠÍ NEŽ ZDRAVÝ ROZUM

VE
**VLASTNÍM
STÍNU**

ELIZA MAXWELL

IKAR

Eliza Maxwell VE VLASTNÍM STÍNU

Každý spisovatel má svůj příběh. Některý je krvavější než jiný. Cílevědomá autorka Graye Templetonová udělá cokoli, aby unikla vzpomínkám na děsivý zločin z dětství. Po tom, co léta žila ve stínech, teď přijímá novou práci jako chráněnka Laury Westové, vlivné knižní bloggerky a ženy uznávaného spisovatele. Lauřiny kontakty by mohly Graye splnit její autorské sny. Laura ale také nemá tak dokonalý život, jak se na první pohled zdá. Ve skutečnosti jí krachuje manželství. Její kdysi vychvalovaný muž se utápí v alkoholu, což Lauru přivádí k šílenství. Zatímco si tyto dvě ženy tvoří pouto, vyplouvají na povrch dávno pohřbená tajemství a linie mezi přátelstvím a posedlostí je čím dál tenčí. Utíkat před minulostí je nebezpečná hra a ti, co ji prohrají, při tom můžou i zemřít...

Přeložil Stanislav Pavlíček

Vázaná, 336 stran, 359 Kč, ISBN 978-80-249-4169-1, EAN: 9788024941691

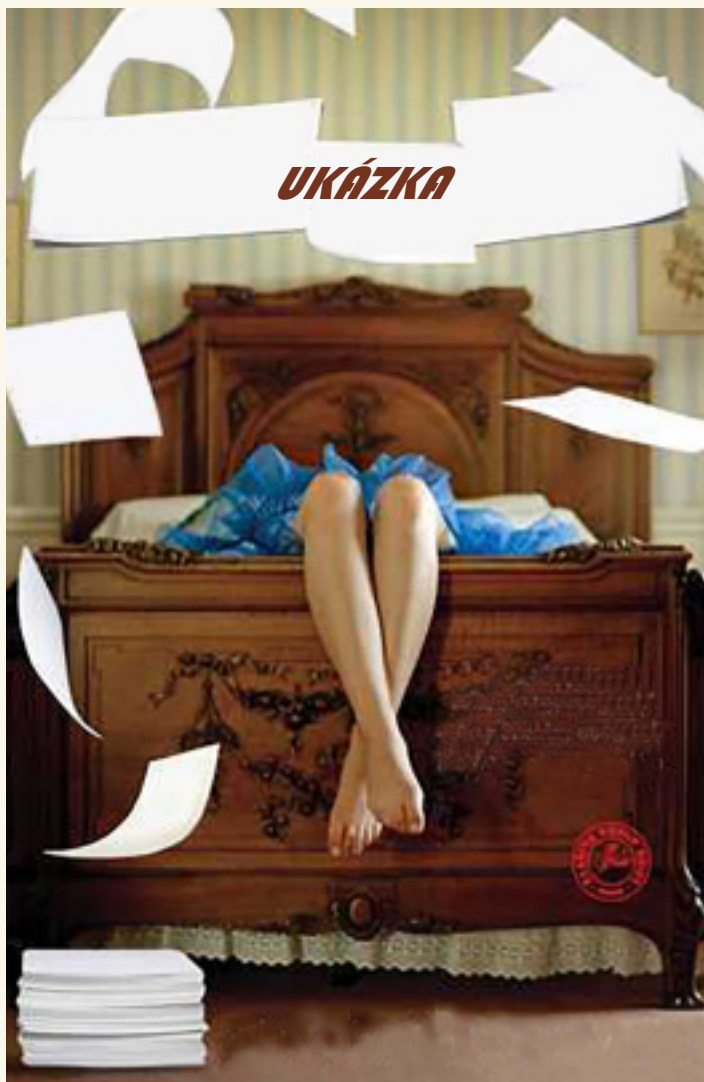
Vydává IKAR

Zakoupit můžete zde

<https://www.knizniklub.cz/knihy/393455-ve-vlastnim-stinu.html>

Ukázka z knihy a rozhovor s autorkou na dalších stranách

www.euromedia.cz

UKÁZKA

1

GRAYE

To jméno napsané pomocí inkoustu na krémové obálce z pergamenového papíru známým nevzhledným rukopisem sestry Margaret je obviněním. Kostnatým prstem, který se k ní natahuje z minulosti, aby ji označil za podvodnici.

Graye to jméno už nepoužívá a sestra Margaret to samozřejmě ví. Když ho tady teď vidí drze napsané černé na bílém, může to znamenat jen jednu ze dvou věcí. Buď byla jeptiška tak zaujatá obsahem obálky, že jí to vypadlo z paměti a spletla se, anebo to udělala schválně.

Ani jedna možnost neuklidňuje Grayin nevyrovnaný pulz. Její pravidelné ranní činnosti to zcela narušilo. Jako obvykle si vyzvedla poštu, pak se zastavila na kávu v kavárně pod svým maličkým bytem, ještě předtím, než tento podnik oficiálně otevřel pro veřejnost.

„Pane Robbie, vy jste světec,“ řekla majiteli, jenž byl zároveň i jejím bytným, když spatřila kelímek s kávou, kterou každý den připravoval speciálně pro ni.

„Musím se postarat o svou oblíbenou nájemnici.“

Graye se usmála. To, že o ní tak hezky smýšlel, souviselo víc s tím, že nepořádala hlučné večírky než s jeho náklonností k ní, ale to jí netrápilo. Když člověk nemá žádné přátele, neplyne z toho moc výhod, ale jednou z nich je, že bývá dobře zapsán u pronajímatelů bytů.

Za tu kávu jí nikdy nic neúčtuje. Protože žije ze stipendia, nemůže si Graye moc věcí dovolit, ale pár dolarů mu do sklenice na spropitné

stejně dala, tak jako to děláva každé ráno. Kelímek nyní stojí zapomenutý na venkovním stolku před ní a káva v chladném zimním vzduchu stýdne.

Klidné ráno je další věc, kterou si navzdory chladu může dovolit. Normálně se z něj raduje, ale dnes její samotu kazí to jméno, nezvaný host, který se tlačí do jejího soukromého prostoru.

Graye se třesou ruce, když odtrhává přilepenou chlopeč obálky, a nevědomky zadržuje dech.

Vytahuje tenký obsah. Ze složeného papíru vyklouzne výstřížek z novin a spadne jí do klína. Klapot bot na vysokých podpatcích po chodníku. Graye ten zvuk skoro neregistruje. Pohled jí to táhne k titulku toho novínového článku. Rychle ho přejíždí očima, zatímco klapot nabírá na rychlosti a stále se přibližuje.

Graye nepotřebuje číst slova napsaná v dopisu, aby pochopila, proč jí to sestra Margaret poslala. Titulek říká všechno. Sedm slov. Nic víc, nic míň. Roky, které strávila vytvářením svého nového života, se náhle zdají být křehké a nepodstatné; její důkladné plány do budoucna nejsou ničím jiným než jen dětskou fantazií.

Šátrá v kabelce u nohou, pak náhle vstane a málem překotí vratkou ozdobnou židli. Kroky zesílí, zrychlí, jejich zvuk se rozléhá opuštěným rámem a buší jí v hlavě. Graye potlačuje nutkání utéct.

Už není Gracie Thackerová. Ta dívenka je pro ni stejně mrtvá jako rodina, kterou kdysi měla. Graye si přehodí tašku přes rameno, jednou rukou sevře dopis a druhou poslepu popadne kávu.

„Gra-cie...“ vychází zpěvavá ozvěna z nejtěmnější komůrky její paměti.

„Vylez ven, ať jsi, kde chceš...“

Nepoběží jako kořist, která prchá před dravcem. Je Graye Templetonová a má plán.

Otočí se, když kroky zesílí na maximum a srovnají s ní tempo. Srážka, která následuje, má v sobě nádech nevyhnutelnosti. Po nárazu na sebe ty dvě ženy zůstanou civět s otevřenou pusou. Rozdíl mezi nimi je větší než jen rozlitaná káva, která stéká po té z nich, jež spěchala kolem.

„Ach, bože, já se tolik omlouvám!“ podaří se Graye říct zpoza rukou, jimiž si zakrývá ústa. Papírový kelímek od kávy a plastové víčko spadly na chodník u jejích nohou.

Druhá žena udiveně hledí na své ušpiněné oblečení. Oči se jí zalesknou, když je zvedne, aby se setkaly s Grayiným pohledem.

Chvilí to vypadá, jako kdyby se měla rozplakat. Místo toho však žena oči zavře a pomalu nasaje nosem vzduch. Když potom oči zase otevře, Graye se připravuje na záplavu výčitek.

„Já jen doufám, že nebylo bez kofeinu,“ pronese ta žena tiše, hlasem klidným a melodickým. „Byla by škoda obětovat tuhle blůzu za něco, co ani není pořádné kafe.“

Graye si klekne, aby zdvihla svou kabelku a ženin telefon. Vstává, setřásá z telefonu kapičky kávy a pak ho otírá o vlastní košili.

„V kafe bez kofeinu nevěřím,“ odvětí Graye. Její zrak vyletí vzhůru, když se ta žena rozesměje.

„No, díky bohu za to. Žena podle mého gusta.“ S úsměvem vezme z Grayiny natažené ruky telefon a pohlédne na displej.

Graye mlčky stojí a vstřebává neznámý pocit, který plyne z toho, že se jí podařilo rozesmát jiného člověka. Zejména někoho, kdo je tak... plný života. Ano, pomyslí si Graye, když převrací ten obrat ve své mysl. Plný života je správná volba.

Je skvěle oblečená a bezvadně učesaná a je protikladem Graye, která skoro cítí, jak ustupuje do pozadí a splývá s chodníkem a cihlovou zdí za sebou.

Ta žena má dokonale upravené obočí a přenáší váhu z jedné nohy na druhou. „Musím běžet, jinak se nestihnu dojít domů převléct a včas se

vrátit. “Strčí si telefon do kabelky a místo něj vytáhne peněženku. Vyjme z ní desetidolarovku a nabízí ji Graye s dalším úsměvem. „Kupte si aspoň náhradu. Nikdy bych si neodpustila, že jsem vás nechala bez kofeinu.“

„Ach, ne.“ Graye vrtí hlavou. „To já jsem do vás vrazila.“

„Což by se nestalo, kdybych dávala pozor, kam jdu.“ Žena natáhne ruku a uchopí tu Grayinu. Vtiskne jí do dlaně bankovku a jemně nad ní zavře Grayiny prsty.

„Prosím,“ dodá, přitiskne obě ruce na její zavřenou dlaň a mrkne. Její lehký úsměv jí vytvoří v levé tváři dolíček.

Ta nečekaná laskavost Graye natolik zaskočí, že jen překvapeně zamžká. Žena si na rameni upraví popruh kabelky.

„Bylo to krásné, má přítelkyně,“ pronese, „ale musím už běžet.“

Změní se v oblak lesklých blond vlasů a stihne udělat několik kroků ve směru, z něžž přišla, než Graye najde v sobě hlas.

„Počkejte!“ zavolá.

Žena se otočí, ale pořád se přitom vzdaluje.

„Já bydlím právě tady, nad kavárnou.“ Graye ukáže na budovu, kde pan Robbie otáčí cedulku s nápisem ZAVŘENO, odemyká dveře a zvědavě ty dvě ženy pozoruje.

Kroky zpomalí.

„Nemám nic takhle hezkého.“ Graye kývne hlavou směrem k blůze a sukni, jež jsou nyní zničené. Ten oděv stál pravděpodobně víc, než Graye utratí za oblečení za celý rok. „Ale mohla bych mít něco použitelného.“

Žena se zastaví a nakloní hlavu.

„Opravdu?“ V jejím hlase je stopa naděje. Jako kdyby právě byla pozvána na večírek s přespáním u kamarádky.

Graye přikývne a uvědomí si, že se na tu velkorysou ženu, jejíž hlas zní tak potěšeně, usmívá.

„Nevadilo by vám to?“ zeptá se žena.

„To je to nejmenší, co pro vás mohu udělat.“

„Ach, zlatíčko, zachránila jste mi život.“ Spěchá zpátky ke Graye.

„Mimochodem, jmenuju se Laura.“

„Já jsem Graye. Graye Templetonová.“

„Krásné jméno.“

Graye odvrátí oči, ale ve tvářích cítí teplo.

„Gra-cie.“ Šepot vzpomínky, která není nikdy daleko. „Najdu tě, Gracie. Nemůžeš se schovávat navěky.“

„Děkuju,“ zamumlá. „To je rodinné jméno.“

Vede Lauru směrem ke schodům, po nichž se dostanou k jejímu bytu. Když ta lež opouští její rty, zní jí v hlavě utichající zbytek smíchu.

2

LAURA

„Co myslíš?“ Laura se otočí kolem osy, aby předvedla svůj komplet. Je neformálnější, než jaký si zamýšlela dnes vzít. David s tím nebude souhlasit, ale na názoru manžela jí už záleží méně než dřív.

Jí se to docela líbí.

„Ta barva ti sluší mnohem líp než mně.“ Ta upřímná mladá žena, která jí nabídla pomoc, sedí s nohou přes nohu na dokonale ustlaném jednolůžku u jedné ze zdí toho malého bytu.

Laura zkoumá levandulovou košili s knoflíčky na klopách límečku. Má hezkou barvu a vhodně doplňuje její přespříliš velký tyrkysový náhrdel-

ník. Potěšená výsledkem si ohrne vypůjčené džíny nad kotníky a vsune nohy zpátky do svých lodiček tělové barvy na vysokých podpatcích. Oděv říká: sebevědomá a přístupná.

„Graye, nevím, jak ti mám poděkovat. Doufám, že kvůli tomu nepřiđeš někam pozdě.“

„Ne,“ odvětví mladá žena. „Jsem asistentka přednášejícího na vysoké škole, ale čekají mě až později.“

„A ty tam ještě studuješ?“ zeptá se Laura, když si upravuje náušnici.

Graye přikývne. „Dodělávám si magistra.“

„Takže jsi na východní pobřeží odněkud přesídlila?“

Laura jen odhaduje, ale myslí si, že v hlasu mladé ženy zaslechla nádech Středozápadu.

Graye si zastrčí pramen vlasů za ucho. Znovu přikývne, ale víc neřekne. Laura na ni netlačí, ale hodně jí to zajímá. Byt totiž poskytuje jen málo nápověd o své obyvatelce. Je čistý, skromně zařízený a hezky uspořádaný, ale nikde nevidí žádné osobní prvky.

Laura si pozorně prohlíží Graye a přitom si bere kabát a kabelku. Přemítá o tom, co asi schovávají skryté hlubiny téhle mladé ženy. Laura si toho povšimla už mnohokrát. Čím více člověk mluví, tím méně toho má co říct.

V té souvislosti jí znovu přepadnou myšlenky na Davida, zastydí se za ně. Její manžel není povrchní, jen mu prostě došla slova. Minimálně ta smysluplná. Pro spisovatele je to svým způsobem smrt, domnívá se. Smrt zaživa. Taková, kdy David jen vynakládá hodně energie na to, aby se pokusil skrýt před světem.

Musí to být vyčerpávající.

Laura zalétně očima k červeným číslicím na hodinách, jež jsou umístěny dokonale rovnoběžně s rohem stolu. Zaúpi. „I když se mi strašně protiví vybrakovat ti šatník a hned zmizet, musím to udělat. Za hodinu a něco mám vést jeden workshop a nejsem vůbec připravená.“

„Samozřejmě.“ Graye se okamžitě zvedne z postele. „Nechci tě zdržovat.“

„Zdržovat mě?“ zasměje se Laura. „Prosím tě, prokázalas mi laskavost.“ Obtočí si kolem sebe svůj měkký hnědý plášť a je vděčná, že má kabát vhodnou barvu, aby se v ní ztratily střikance od kávy, které předtím poničily i její blůzu.

Ženy si vymění telefonní čísla a slíbí si, že se zase brzy sejdou.

„Až budeme mít čas, můžeme posedět a popovídat si víc,“ navrhne Laura. „Strašně ráda bych slyšela tvůj příběh, Graye Templetonová.“

Když Laura spěchá směrem k přednáškové síni v areálu Cornellovy univerzity, vzpomene si na úsměv, který při těch slovech vykvetl na Grayiných rtech, a pomyslí na svou matku jižanského původu.

„Každý má nějaký příběh,“ často říkávala Lisette. „Poslouchej s otevřeným srdcem a budeš díky tomu lepší člověk.“

Laura si vzala tu radu k srdci a vystavěla svůj život a úspěšnou kariéru na příbězích jiných lidí.

Všimla si, jak Graye chvatně schovávala něco, co vypadalo jako zmačkaný dopis, do zásuvky stolu, když spolu vstoupily do bytu. To roznítilo Laurinu zvědavost, jež okamžitě zvedla hlavu a začala kolem sebe čenichat.

Nebude samozřejmě vyzvídat. Každý má právo na tajemství. Ale to jí nezabrání v přemýšlení o tom, co by ta mladá žena mohla tak horečně skrývat před úplně cizím člověkem. Laura má pocit, že v Graye Templetonové je toho víc než jen klidné vody na povrchu.

Eliza Maxwell je autorkou filmů *The Widow's Watcher*, *The Unremembered Girl*, *The Grave Tender* a *The Kinfolk*. Píše beletrii ze svého domova v Texasu, kterou sdílí se svým stále trpělivým manželem, dvěma netrpělivými dětmi, směšným anglickým setrem a ptáčkem jménem Sarah. Umělkyně a spisovatelka, oddaná introvertka a závislá na britském policistovi. Nebaví ji nic jiného než sedět na přední verandě s dobrým šálkem kávy.

Žánr krimi je v současné době velmi populární. Je to důvod, proč jste si ho vybrala?

Pro mě je zločin fascinujícím aspektem lidstva. Zejména v kontextu jinak solidního člověka, a ještě více, když mluvíme o ženách, tak často považovaných za „něžnější“ pohlaví. Jaké faktory jsou ve hře, které mohou člověka posunout přes určité hranice? Jako čtenáři si nemůžeme pomoci, ale díváme se, že kdybychom se třeba dostali do situace těchto postav, překročili bychom také zaběhnuté společenské normy...

Jaký je váš výzkumný proces?

Výzkumný proces je silně pojmenování pro můj zmatek při uspořádávání materiálu. Většinou začínám s příběhem, pak se snažím příliš nepokazit žánrové zákonitosti. Proto se často upínám k jiným lidem s mnohem více znalostmi, než mám. Internet je samozřejmě velkou pomocí, ale nikdy z mých přátel nebo dokonce známých není v bezpečí, že nepřevzme chybná data. S potěšením mohu říci, že všichni byli doposud velmi laskaví a tolerantní k mé zvědavosti. Díky bohu.

Kde čerpáte inspiraci?

Inspirace ... Hmm. To je složité. Drama a příběh pro mě pocházejí z tajemství. Z nálady. Z temných, hlubokých částí srdce. A někde v hlavě je to všechno propleteno s východním Texasem a borovicemi a břehy řek pro bosé nohy. Pokoušet se je oddělit je pro mě jako uvolnit vejce z mléka. To nejde.

Cokoli mě na ta místa zavede, je inspirace. Určitě hudba. Jarní odpoledne na slunci, poslech ptáků. Ale hlavně příběhy. Ty divné, které slyšíte nad ledovým čajem na verandě nebo opuštěné chatě se železnými mřížemi na oknech.

Jde o příběhy, které charakterizují malá města a klidná místa, jako je koření v dobrém guláši. To je pro mě ta nejčistší forma inspirace.

Jak přistupujete k vytváření postav?

Mám tendenci tuto kapitolu práce na rukopisu co nejvíc zkrátit. Ale nejde to tvrdit kategoricky. Často narazím na temnější stránku lidí, kterou skrýváme nejen před ostatními, ale někdy dokonce před sebou. Postavy obvykle otevírá nějakými tajemstvími, jak už jsem se zmínila, a při jejich odhalování rostou a vyvíjejí se.

Jak jste se stala spisovatelkou?

Nejprve jsem byla náruživou čtenářkou. Četla jsem cokoli, co mi přišlo pod ruku. Od brožurek mého otce, přes Louise L'amour a Stephena Kinga až po milostné romány. Psaní vzniklo téměř jako experiment. Asi jako když se alkoholik rozhodne něco uvařit. Hledala jsem a stále hledám správnou směs, z níž knihu „upeču“ a doufám, že se najde pár

kolegů čtenářů, kterým bude můj výtvar chutnat. Dá se říci, psaní začalo jako rozšíření má lásky k fikci. Otevřelo mi novou perspektivu a zcela nový způsob prožívání příběhů.

Jaká byla vaše reakce, když jste uviděla svou první knihu ve výloze knihkupectví?

Trochu šok. První dva týdny byly drsné. Cítila jsem mravenčení po celém těle, byla podrážděná, všechno mi padalo z rukou... Nebyla to legrace, v jednu chvíli jsem zaslechla, jak můj manžel mumlá, že bych potřebovala něco proti vzteklině pro ženy. Když jsem se ho zeptala, cože to říkal, odpověděl. „Ale, že tvé vlasy vypadají hezky, zlato.“ Chytrý chlap.

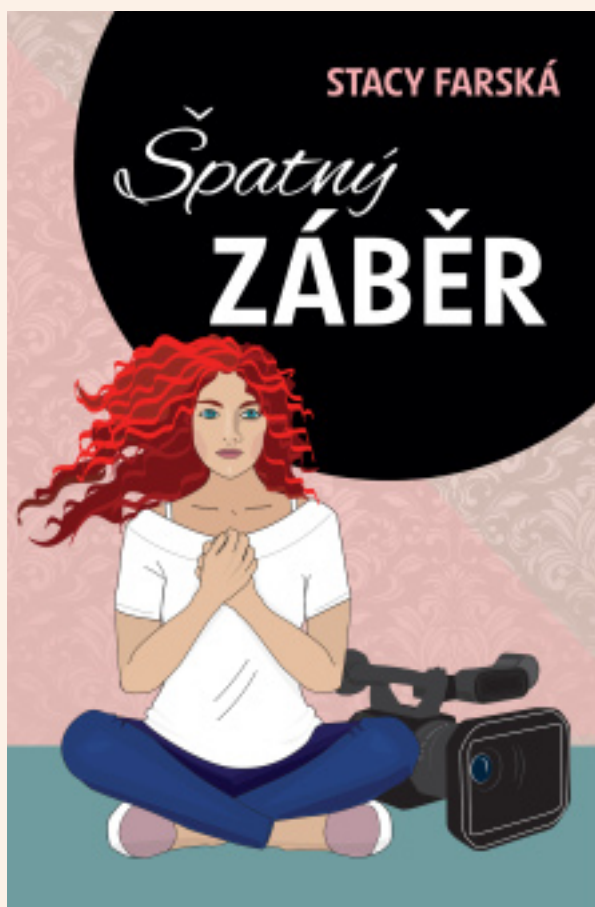
Baví vás komunikace s fanoušky, nebo jste introvert? Dostáváte hodně dopisů, případně e-mailů?

Absolutně miluji osobní setkávání s fanoušky. Jsem však introvert. Sociální média jsou úžasný nástroj, který jsem mnohokrát využila, ale nikdy to nebude něco, co dělám dobře. A to je škoda. Přesto opravdu zbožňuji reakce od čtenářů. Neexistuje nic, co by se jim vyrovnalo.

Jaké jsou vaše koníčky a zájmy?

Miluji všechno, co lze vytvořit rukama. Maluji, vařím, občas představuji nábytek pro zlepšení domácnosti. Ale do všeho vkládám víc nadšení než dovedností. A mezi tím čtu, jak to jen jde...

(Ze zahraničních pramenů)

Stacy Farská ŠPATNÝ ZÁBĚR

Detektivka s emocemi a vášní. Bude se líbit jak ženám, tak doufám i mužům. Kniha obsahuje napětí, dobrodružství, zoufalé stavy, romantiku, ale i trochu erotiky.

Při čtení ucítíš pach staré stodoly a svištící vypálené kulky. Okusíš strach a beznaděj, budeš lapat po dechu pod hladinou jezera, zatancuješ si vášnivý tanec a prožiješ orgasmus.

Rebeka je nadaná kameramanka, která žije v Praze se svým mladším bratrem. Její život je přesně takový, jaký si ho vysnila. Pak ji ale po jednom natáčení unesou a všechno se změní. Neví, co bude dál, a má šílený strach o svůj život. Díky únosu ale poznává záhadného komisaře, jehož šarmu zcela propadne. Po vysvobození se sama zapojí do vyšetřování, aby pomohla složitý případ vyřešit. Kdo a proč Rebece unesl? A jak dopadne její vztah s komisařem?

Brožovaná, 144 stran, 224 Kč, EAN 9788076122727

Zakoupit můžete zde

<https://www.stacyspisovatelka.eu/kniha/>

Ukázka z knihy na další straně

www.stacyspisovatelka.eu

STACY FARSKÁ

Špatný ZÁBĚR

Pozorovala jsem toho týpka, který na mě čuměl a u toho si přes kuklu mnul čelo. Pak nervózně odešel. Bouchnul dveřma. Začal s někým mluvit. Musel tam být ještě další únosce. Napínala jsem uši, co to šlo, a naplno jsem se soustředila, o čem tam mluví. Bála jsem se popolézt trochu blíž, co když se vrátí a uvidí mě, jak se snažím o pohyb. Bůh ví, co by mi za to udělali. Zaslechla jsem: „Kurva, jak

Takové klíšé – my dva, stejný bar a další tanec. Uměl hezky tančit. DJ zrovna hrál takovou sexy písničku a nějak jsme se začali víc dotýkat. Provokovala jsem ho jako nějaká ta modelka ve videoklipu, ale brala jsem to s nadsázkou, takže jsme se tomu chvílemi i smáli, než si mě přitáhl k sobě, jako získanou trofej, coby ten rapper v tom klipu. Chytil mě za můj ohon na hlavě a jemně s tím culíkem škubnul. Bože, byla jsem v tu ránu „jeho“. Byli jsme oba podnapilí, ale tak hezky, do správné nálady. Jak jsem byla hlavou lehce zakloněná, začal mě v tomto postoji líbat a rukou mě hladil na krku, za který mě jemně chytil. Pak povolil a ruka mu sjížděla po mém dekoltu. Přitom mě stále zuřivě líbal. Prsty pak sepnul do pěsti, ponechal si jen ukazováček, kterým mi pomalu projel po tričku mezi ňadry až k pásku od kalhot. Byla jsem jako v transu. Cítila jsem se bezmocně a šíleně nadřzeně. Jak to jen dělá? Pustil můj ohon a čekal, co předvedu já. Začal hrát takovou přebíjenou. Nuže dobrá, kamaráde, tady máš.

Otočila jsem se směrem k němu. Chytila jsem ho rukou za hlavu, jednu nohu jsem zvedla k jeho boku a omotala jsem ho s ní, přitom jsem se na něho upřeně dívala. Olízla jsem si rty, pak jsem tu nohu dala zase pryč a udělala pohyb jako kočka, která se zrovna protahuje, takže se mi vyšpulil zadek a já se celá propnula. Zvedla jsem obě ruce nahoru a zkřížila je. Vilém nezaostával, ruce mi nahoře hned chytil a naznačil mi, abych je stále nechala držet takto nad hlavou. Cítila jsem, jak jeho prsty hladily moje ruce, u podpaží jsem se trochu zaculila, poněvadž to zalechtalo, pokračoval níž, podél všech žeber, až se přiblížil k mým bokům, za které mě silně chytil a přitáhl k sobě. Začali jsme se vášnivě líbat, nemohli jsme se jeden druhého nabažit. Byla jsem úplně bezvládná. Nějak jsem zapomněla i na Petra. Co jsem to za zrůdu? A najednou mi spadla nálada. Proč jsem si, do prdele, musela zrovna teď vzpomenout na Petra? No protože jsem zodpovědná a věrná. Neumím si představit, jak by mi bylo, kdyby tohle udělal můj přítel mně.

„Viléme, omlouvám se, ale já už bych měla jít.“

Poděkovala jsem mu za překrásný večer, ale že takto by to nešlo. Musím se ovládat.

„Dobře, rozumím. Taky se omlouvám, neměl jsem.“

Chvilí na mě smutně koukal, ale pochopil a nenamítal nic k tomu, že už půjdu domů.

„Mohu tě alespoň doprovodit domů? Je přece jen pozdě večer. Nerad bych tě posílal samotnou.“ To jsem ale odmítla.

„Nene, to je dobrý, zmáčknu pager. Díky, Vile.“

Ještě by to mělo nějakou dohru, což za těchto okolností vážně nechci. V mžiku jsem byla pryč. Domů jsem přímo letěla. Běžela jsem jako Lola o život. Musela jsem ze sebe nějak dostat ty emoce.

to, že to není ona? Kam jste čuměli, hovada?“

Asi někdo udělal průšvih a sebral úplně jinou holku. Koho teda chtěli unést? Proč teda já, kruci? Proč mě nepustí? Vždyť nevím, kde jsem, a kdo jsou oni. Prosim, pomozte mi někdo, honilo se mi hlavou. Byla jsem tam další tři dny. Když jsem chtěla na záchod, musela jsem pokaždé zavolat na jednoho z únosců, aby mi rozvázali nohy. Chodila do opačného rohu, než kde jsem přežívala. Ale i tak už se tam nedalo být. Já tady snad zdechnu. Vtom znovu přišel ten velkej chlap s kuklou. Předtím za mnou dvakrát denně chodil takový malý, ale tlustý, zakuklenec. Vůbec nemluvil, prostě jen donesl vodu a nějaké jídlo. Dobrý, tak mě nechtějí zabít hned, to by mě nechali o hladu a žizni a už by po mně neštětknul ani pes, pomyslela jsem si s malou nadějí na přežití. Ten velkej chlapík mi znovu nasadil cosi na hlavu, zvedl mě ze země za ruku, div mi ji nezlomil. Proč to dělají tak kruté? Vždyť slyším a umím mluvit, stačilo mě normálně požádat. Zatáhl mě znovu do auta, které se hned po klapnutí dveří pohnulo. Někam jsme jeli. Tentokrát jsem byla úplně zticha, abych znovu nedostala ránu do hlavy. Šli jsme kamsi po schodech a pak jeli výtahem nahoru. Asi větší civilizace, pochopila jsem. Nechali mě stát, rozmotali mi nohy i ruce a z hlavy mi sundali ten vak. Pak jsem slyšela cvaknutí dveří a zašramocení zámku. Otevřela jsem bojácně oči. Netušila jsem, co mě čeká tentokrát. Ale když jsem se rozhlédla, byla jsem v nějakém luxusním pokoji. Skoro to vypadalo jako v nějakém hotelu. Jen okna měla mříže. Výborně, jsem v nějakém vězení, které je však — nevím proč — nóbl, pomyslela jsem si. V pokoji byl nadýchaný bílý koberec, velká postel s nebesy, moderní vestavěná skříň. Nalevo z mého pohledu bylo okno se zlatými závěsy a nějaké dekorace ve váze, napravo pak královsky vypadající WC s koupelnou, kde byl jen prosklený sprchový kout. Kde to, sakra, jsem? Udělala jsem pomalu první krůček, abych se víc porozhlédla. Koukla jsem se do skříně, byla však úplně prázdná. Pak jsem se sehnula a podívala se pod postel, nic tam nebylo. Potřebovala jsem čůrat, tak jsem šla na WC. Když jsem spláchla a zvedla hlavu nahoru, málem jsem upadla, jelikož nade mnou stál opět ten zakuklený velký chlapík. Nařídil mi, abych se odebrala do postele. Ježíši, to ne, on mě chce znásilnit. Naznačil mi, že pokud cokoli ceknu, tak mi podřizne krk. Začal si rozepínat ty svoje hnusný černý kalhoty a blížil se ke mně. To ne! To ne! Já nechci, musím přece něco udělat? Jenže nešlo dělat vůbec nic. Strach o vlastní život byl silnější. Nakláněl se ke mně, začal ze mě rvát oblečení, roztrhl mi tílko, serval ze mě podprsenku, pak pokračoval se spodní částí. Sápal se mi pod džíny, utrhnul knoflík, že mi je sundá. Podařilo se mu to i přes můj odpor. Byla to velká hora svaloviny. Začal mi sahat na intimní partii, a já jsem se neudržela a začala křičet: „Ne, prosím, ne! Já nechci, neublížte mi! Neeeee!!!“